

Petak, 26. jul 2002.
Svedok Radomir Marković
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.01 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, postoje tri kratke administrativne činjenice koje je trebalo još juče da vam iznesem, a koje bi mogle da utiču na sam tok suđenja. Jedna je možda i važnija od drugih. Ukoliko ne iskoristimo tri nedelje u septembru koje ste nam omogućili, kao i vreme za svedočenje gospodina Lilića, problemi sa tim u vezi neće da se dogode. Lako se vide posledice koje mogu da nastanu i koje se odnose na svedoke kosovske Albance, zatim na de la Billijera (Petter de la Billiere), Kua (Philip Co), za čije svedočenje nam je potrebno dve nedelje. Može li Pretresno veće unapred da nam predloži neki odgovarajući datum, recimo sledeće nedelje? Ako se to ne bi dogodilo, onda bismo sve morali da završimo u maju 2003 godine. Ako bismo izgubili čitavu jednu nedelju, to bi nam stvorilo velike probleme.

SUDIJA MEJ: Svrha dvonedeljnog odmora između slučajeva jeste u pripremi optuženog i drugih. Dakle početni datum drugog dela ispitivanja će da bude dve nedelje posle završetka prvog dela.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to nam je od izuzetne pomoći. Drugi problem koji i nije toliko problem tiče se publiciteta i poteškoća koje su mediji imali. Jedna se tiče paketa 92bis, kako ga zovemo. Oni postaju dokazni materijali i oni su povezani, naravno, sa svim

onim dokazima koji su bili pokazani kratko na projektoru. Pitam se da li biste vi mogli da nas autorizujete da zajedno sa vašim saradnicima napravimo dostupnim taj materijal što je pre moguće, novinskim kućama? Naravno da je 92bis materijal mnogo teže razumeti i pratiti u njihovom potpunom značenju, ako mediji nemaju kompletan paket koji je kao dokaz pružio on ili ona. To bi medijima i novinskim kućama očigledno mnogo pomoglo ako bismo im svakodnevno, kada svedok dođe u sudnicu ili čak ako je aktuelno pred Sudom, dali materijal, jer svedok može da bude pod embargom ili u najmanju ruku njegovi dokazi mogu biti pod embargom.

SUDIJA MEJ: Treba da se napravi odgovarajući aranžman. Jasno je ako se na bilo koji način dovodi u pitanje dostavljanje materijala pre nego što svedok svedoči, onda to mora pažljivo da se razmotri, ali normalno bi bilo da se odmah nakon tog događaja stave na raspolaganje ta dokumenta. To ne bi trebalo da bude teško, jer su izjave deo dokaznog materijala u ovom Predmetu i svi kojima je to važno treba da budu o tome informisani.

TUŽILAC NAJS: U redu, ja ću da pokušam da za to uspostavim sistem.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: To bi bilo sve, hvala lepo.

SUDIJA MEJ: Molim da se svedok uvede. Gospodine Najs, koliko dugo će da vam treba za ovog svedoka?

TUŽILAC NAJS: Oko jedan sat.

SUDIJA MEJ: Rečeno mi je da je svedok na putu, još nije stigao. Napravićemo pauzu od pet minuta.

(pauza)

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Markoviću, juče ste nam govorili o zajedničkoj komandi, štabu i političkom telu. Da li je general Petković bio u jednom od tih tela?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: General Pavković, mislite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: General Pavković.

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: General Pavković je bio u zajedničkoj komandi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja sam u sred paragrafa. Nakon što je počelo bombardovanje NATO, možete li da nam kažete da li je na Kosovu bilo paravojnih grupa?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, na Kosovu uopšte nije bilo paravojnih grupa. Svi dobrovoljci koji su hteli da idu na Kosovo, oni su bili obavezni da prođu kroz vojni tretman, znači VJ i bili su raspoređivani u jedinice VJ.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li onda iz toga proizilazi da su sve naoružane snage na Kosovu u to vreme bile pod kontrolom vojske?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je reč o MUP-u, već smo čuli o prepotčinjavanju MUP-a, ali kada je MUP u pitanju, da li je bilo specijalnih jedinica koje su bile prisutne na Kosovu nakon što je počelo bombardovanje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, svi pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova, pre ili posle, su prolazili kroz jedan period svog boravka na Kosovu, pa, prema tome i specijalne jedinice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se pozabavimo koordinacijom operacijom MUP-a i VJ. Pre nego što je počelo bombardovanje NATO, na koji način su koordinirane akcije između MUP-a i VJ na Kosovu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, postojala je ta zajednička komanda koja je sačinjavala... Znači predstavnici tog političkog tela, VJ i MUP. Oni su donosili zajedničke odluke, a kordinaciju je među njima vršilo to političko telo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li znate koliko često se sastajalo to političko telo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim svaki dan da su imali sastanke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je predsedavao tim sastancima?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Predsedavao je gospodin Šainović.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A od koga je Šainović dobijao naloge?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam od koga je on dobijao naloge, ali pretpostavljam da je to moglo da bude od predsednika države, jer takvo jedno visoko političko telo može samo da bude koordinirano iz vrha vlasti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi i u jednoj fazi razgovarali sa optuženim o gospodinu Šainoviću i njegovoj ulozi na Kosovu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja lično nisam nikada razgovarao sa predsednikom Miloševićem o ulozi Šainovića na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Već smo se bavili najbližim saradnicima, mnogim od saradnika optuženog. U vreme kada ste vi bili na toj funkciji, ko su bili njegovi najbliži saradnici? Možete li da nam navedete imena?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju najveći rukovodioci u zemlji. To je bio Milutinović kao predsednik Srbije, zatim Mirko Marjanović, predsednik Vlade, Dragan Tomić, predsednik Skupštine, Šainović i u glavnom svi rukovodioci, savezni i republički, su bili u kontaktu sa predsednikom Miloševićem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da sada možemo da se pozabavimo paragrafom 20. Hteo bih da vam postavim pitanja o nekoliko osoba oko kojih možda možete da nam pomognete i njihovog odnosa sa optuženim. Da li je postojao čovek po imenu Radovan Stojčić, zvani "Badža" i drugi čovek zvani "Arkan"?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, postojao je Radovan Stojčić zvani "Badža". On je bio zamenik ministra unutrašnjih poslova, načelnik Resora javne bezbednosti. Postoji i Željko Ražnatović, postojao je, pokojni je, zvani "Arkan". On je u jednom delu svoga života bio uključen i unolviran u vojne akcije u Hrvatskoj i Erdutu.

SUDIJA MEJ: Dobijamo francuski na engleskom kanalu. Da. Izvolite. Dobijamo istovremeno i francuski i engleski. Izvolite, nastavite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakvi su bili odnosi između te dvojice ljudi? Da li su se oni slagali?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, Stojčić i Ražnatović su bili prijatelji. Oni su se slagali, zato što je i u tom periodu dok je Stojčić boravio u Slavoniji i Ražnatović bio u kampu u Erdutu i oni su imali direktne kontakte.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Do koje funkcije se uspeo Stojčić zvani "Badža"?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Uspeo se do funkcije zamenika ministra, znači on je, faktički, držao dve funkcije: zamenik ministra unutrašnjih poslova Republike Srbije i načelnik Resora javne bezbednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je bio njegov radni odnos sa optuženim?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja u to vreme nisam prisustvovao njihovim nikakvim kontaktima, ali pretpostavljam da kao zamenik ministra mora da ima kontakte i sa Miloševićem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li malo da osvetlite taj odnos na osnovu vašeg iskustva koje ste imali kada ste pokušali da uzmete oružje od jedne od Arkanovih jedinica? Da li se sećate toga?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se toga. To je bilo u jednom periodu kad su, ne jedinice, nego njegovo lično obezbeđenje bilo naoružano dugim oružjem i to su građani uočili, podneli su prijavu u tom smislu. Ja sam bio načelnik beogradskog sekretarijata. Moja je dužnost bila da reagujem na to. Ja sam to saopštio Ministru unutrašnjih poslova Zoranu Sokoloviću, a on mi je naložio da to sve prenesem Radovanu Stojčiću, da će on to završiti sa Arkanom pošto su oni u dobrim odnosima i da se to može lakše završiti na taj način.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta se desilo sa oružjem?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Razoružani su.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je to, na kraju, učinio?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja mislim da je to ipak bio dogovor Radovana Stojčića i Željka Ražnatovića i da je on postupio po naređenju Radovana Stojčića, da su, faktički, sami vratili oružje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, idemo, onda, dalje, na Jovicu Stanišića. Kako se on slagao sa Arkanom i Badžom?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Sa Badžom se slagao izuzetno dobro, bili su najbliži saradnici i radili su isti posao. A sa Arkanom ne znam kakav je imao kontakt Jovica Stanišić, jer nisam nikada prisustvovao njihovom ni jednom kontaktu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate jedne prilike kada vam je optuženi dao neka uputstva u vezi sa Arkanom? To je, naravno, bilo pre nego što je Arkan izgubio život?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam nešto kažete o tome?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Predsednik Milošević mi je naložio da pozovem Željka Ražnatovića i da mu skrenem pažnju da sve njegove poslove mora da legalizuje, znači da ih uvede u zakonske okvire. Takođe sam trebao da obavim razgovor sa njim u vezi ranjenika koje je on izdržavao i da vidim koji su njegovi zahtevi, da mu se omogući da to i nastavi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još dve stvari koje se zapravo ne tiču ovoga direktno. Jedna se odnosi na Arkana. Da li je unutar Arkanove grupe "Tigrovi" postojala grupa koja se zvala "Super tigrovi"?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja to ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je postojala bilo koja grupa Arkanovih paravojnika koji su se kasnije primetili u RDB?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, nakon formiranje centra u Erdutu jedan deo njegovih pripadnika, znači oni koji su pripadali Arkanovima, tim jedinicama koje su zvali "Tigrovi", prešao je na rad u Jedinicu za specijalne operacije, JSO. Ne znam koliko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi onda preduzeli neke korake u vezi s tom rezervnom jedinicom?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Kad sam ja došao na mesto načelnika Resora DB, ja sam tu jedinicu rasformirao i transformisao, znači preko dve trećine pripadnika te jedinice sam otpustio i jedinicu transformisao u specijalnu jedinicu za MUP, u stvari Resora DB. U tom ja nisam siguran da su otpušteni ti koji su prešli iz Erduta, nego uglavnom oni koji su bili u rezervnom sastavu i oni koji nisu ispunjavali, nisu imali kvalitete za pripadnike specijalnih jedinica. Mislim na psihofizičku konstituciju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I dok ste preduzimali te korake, da li ste videli kartu na kojoj je bilo označeno gde je ta jedinica sve delovala?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, u centru u Kuli postoji memorijalna soba u kojoj postoji jedna velika karta u kojoj su

upisani, ucrtana sva mesta gde je jedinica boravila u periodu od svog nastanka do danas.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta se vidi na toj karti? Koja su to mesta gde je ta jedinica delovala?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To je Bosna, Krajina, Hrvatska, Kosovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još ćemo sada... Sada ćemo da se vratimo na glavni deo vašeg svedočenja, a to je Kosovo. Na koji način je optuženi obavestavan o događajima na Kosovu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam to čekao .. Prema predsedniku države su išle informacije sa više strana, znači od vojnih obavestajnih struktura, javne bezbednosti i DB.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate nekih konkretnih sastanaka na kojima je on govorio o njegovoj potrebi da bude informisan o tamošnjoj situaciji?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, bila je obaveza informisati predsednika države o svim događajima na Kosovu i ne samo na Kosovu, nego uopšte o svim bitnim i važnim događajima o kojima se podrazumeva da mora biti informisan predsednik države. Znači, to se podrazumevalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je general Pavković bio prisutan na tim sastancima?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa general Pavković je bio prisutan nekoliko puta na tim sastancima i on je, uglavnom, podnosio izveštaj o delovanju vojske na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su njegovi izveštaji bili detaljni ili sažeti?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, njegovi izveštaji su bili vrlo precizni i detaljni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je Milan Milutinović, s vremena na vreme, bio prisutan tim sastancima?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, ali vrlo retko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kad je on bio prisutan, na koji način su funkcionisali on i optuženi. Ko je vodio glavnu reč?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Sastanci su se održavali uvek kod predsednika Miloševića, prema tome on je predsedavao sastancima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je Šainović bio prisutan, s vremena na vreme? Kad je bio prisutan Obrad Stevanović?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam, ne mogu tačno da tvrdim da su obojica bili, ali pretpostavljam da jesu, zato što ili je Vlastimir Đorđević ili Obrad Stevanović... Uvek su bili prisutni u zavisnosti od toga ko je bio na Kosovu, a ko u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada idemo na reč "asanacija". Da li je održan sastanak na kom je razgovarano o tome?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste na jednom od tih sastanaka na kom je referisano predsedniku Miloševiću o stanju na Kosovu i ostaloj problematici. Neko od predstavnika VJ je rekao da bi trebalo izvršiti asanaciju terena na Kosovu. Predsednik Milošević se složio sa tim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je "asanacija", između ostalog, obuhvatala i leševe, kako one koji su bili zakopani, tako i druge?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, ja znam o asanaciji... Pod asanacijom se podrazumeva uklanjanje hemijskih sredstava, zaostalih minsko- eksplozivnih sredstava, uništenog naoružanja i opreme, kao i uginule stoke, takođe i poginulih ljudi. Znači, podrazumevala je i tretman sa poginulima i mrtvima.

TUŽILAC NAJS: Još jedan dokazni predmet. To je dokazni predmet koji smo se dotakli prilikom svedočenja gospodina Karleuše.

SUDIJA MEJ: Kada koristite ovu reč "asanacija" kao "asation" na engleskom, koji je to jezik?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pa ne znam, moja greška... Nisam pogledao da li to postoji u engleskom jeziku. Gospodine Markoviću, da li vi znate koji je to jezik, ta reč "asanacija"?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je to nešto internacionalno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kolega Sakson (Saxon), vredan kao uvek, pogledao je da li ta reč postoji u rečniku, međutim nije pronašao. U svakom slučaju možemo da shvatimo značenje reči iz dokaznih predmeta. Gospodine Markoviću, molio bih vas za nekoliko stvari... Molim prvo sudskog uslužitelja da original prvo stavi na grafoskop. Molim još jednu kopiju dokaznog predmeta, kako bi svedok imao svoju sopstvenu kopiju. Molim vas da se original stavi na grafoskop kako bi svi oni koji gledaju videli koji je to tačno dokument. Dakle, vidimo da je to pisani dokument na kom postoji rukom upisani potpis, hvala. Vidimo i potpis na glavnoj strani i pri dnu strane vidimo da je dokument potpisan i na drugoj strani kao i na zadnjoj strani. A sada, molim vas, stavite englesku verziju na grafoskop kako bi publika to mogla da pročita. Gospodine Markoviću, ovo je, izgleda, izjava koju ste vi dali o tom sastanku. Da li je to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam već govorio o ovoj izjavi haškim istražiteljima i rekao sam da ne odgovara u potpunosti onome šta sam ja rekao. Naime, ovo je jedna slobodna interpretacija radnika DB koji je obavio razgovor sa mnom pokušavajući da zajedno dođemo do nekakvih saznanja oko ovoga šta se dogodilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, u redu. Prvo ćemo da prođemo kroz dokument, a onda ćete da nam date vaše mišljenje o njemu. Vidimo, dakle, da je to izjava koju je uzelo ovlašćeno lice MUP-a Srbije u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku i to 2. juna 2001. godine i u njoj stoji: "Oko najnovijih dešavanja i natpisa

u štampi o kamionu-hladnjači sa leševima albanskih civila, sa otvorenim sumnjama da je tokom rata na KiM bilo sistematskih i, unafelu, vrlo dobro organizovanih pokušaja da se prikriju razmere zločina i uklone tragovi, poznato mi je da je u martu 1999. godine održan radni sastanak u 'Belom dvoru' u prizemlju, u biblioteci sa dugačkim stolom za radne sastanke" ...

SUDIJA MEJ: Opet imamo francuski na našem kanalu. Idemo ponovo da probamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, "sastanak u 'Belom dvoru' u prizemlju, u biblioteci za dugačkim stolom za radne sastanke gde je Slobodan Milošević najčešće održavao sastanke. I to je bilo u martu 1999. godine. Sastanku smo prisustvovali Vljako Stojiljković kao Ministar unutrašnjih poslova, Vlastimir Đorđević kao načelnik Resora javne bezbednosti i ja. Reč je o sastanku koji je najverovatnije bio posvećen pitanju Kosova. I kome su najverovatnije prisustvovali i predstavnici VJ s tim što to ne mogu sa potpunom sigurnošću da tvrdim. Mimo glavne teme sastanka Vlastimir Đorđević je na samom njegovom kraju otvorio, kao problem, pitanje uklanjanja albanskih leševa kako bi se uklonile sve moguće civilne žrtve koje bi mogle da postanu predmet istraživanja Haškog tribunala. Milošević je u tom smislu naložio Vljaku Stojiljkoviću da preduzme potrebne mere kako bi se uklonili leševi već sahranjenih albanskih civila. Lično se nisam mešao u razgovor na ovu temu, budući da ni jedan od naloga nije bio meni upućen. Poznato mi je da je za realizaciju tog zadatka Stojiljković odredio generala Ilića koji je potom sa određenom ekipom saradnika otišao na područje KiM. Ja lično nisam hteo da dozvolim da Resor DB bude umešan u ovu morbidnu priču, naknadno kod otkopavanja i odvoženja leševa, tako da je, koliko je meni poznato, u tome učestvovao Resor javne bezbednosti i pripadnici VJ. Nalog za sprovođenje ovih mera Vljako Stojiljković je direktno izdao Draganu Iliću i Vlastimiru Đorđeviću, a za taj nalog pored njih znaju i Obrad Stevanović, Dragan Ilić, Branko Đurić, Sreten Lukić, Dragiša Dinić, a verovatno i svi drugi članovi tadašnjeg kolegijuma MUP-a. U neformalnim

razgovorima koji su vođeni pred kolegijume i razne sastanke, pominjano je često takozvana asanacija terena na području KiM na kome su vođena borbena dejstva. Poznato mi je da Dragan Ilić nije bio zadovoljan aktivnostima koje je MUP sprovodio na ovom području, zbog čega mi se u više navrata žalio na težinu posla koji obavlja, na njegovu nepripremljenost na takve strahote kao i na otpor koji nalazi na terenu kod ljudi koji treba da pomognu u otkrivanju lokacija na kojima se nalaze leševi albanskih civila. U tom kontekstu Ilić mi je rekao da mu je značajnu pomoć u tom poslu pružio pukovnik MUP-a Goran Radosavljević sa svojim ljudima koji su mu neposredno pomagali u realizaciji dobijenog zadatka. Takođe, Dragan Ilić se žalio na nekooperativnost vojnih organa koji nisu pružali pomoć u realizaciji ovog posla. Jednom prilikom Ilić mi je rekao da se nakon izvesnog vremena saradnja sa VJ popravila, odnosno da je uspostavljena koordinacija aktivnosti. Inače, posebno je u negativnom kontekstu Ilić pominjao Vlastimira Đorđevića koji je krajnje površno prilazio ovom problemu, što je kod Ilića izazivalo veliko nezadovoljstvo. Sa ove distance sećam se detalja da mi se Ilić žalio i na način i na metode izvršenja ovog posla, pominjući, pri tome, pronalaženje kamiona hladnjače sa leševima civila u Dunavu koji je bio rezultat Đorđevićeve loše organizacije. Ja nisam želeo da ulazim u razgovore na ovu temu, već sam Ilića upućivao na Stojilkovića kao njegovog neposrednog naredbodavca u ovom poslu. Želim još jednom decedirano da izjavim da Resor DB nije imao nikakve veze sa ovim dešavanjima. Poznato mi je, samo još to, da su leševi pored bacanja u Dunav bili i spaljivani, ali o tome detaljnija i bliža saznanja ima Dragan Ilić. Na pitanje o mojim eventualnim saznanjima u vezi sa akcijom koja je vođena po ovom pitanju, decidirano izjavljujem da Resor DB nije imamo nikakvog udela u ovim poslovima. Tada mi uopšte nije poznato da je ta akcija vođena i ne znam po čijoj su naredbi i u čijoj organizaciji preuzimani ti leševi". Gospodine Markoviću, mislim da, kao što se to vidi ovde na originalu, da na kraju ove izjave postoje tri imena i tri potpisa, jedan od njih je vaš. Da li je to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I svaku od tri stranice originalnog dokumenta vi ste potpisali pri dnu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste ovim dokumentom jasno dali do znanja da ste se klonili razgovora o ovoj temi i da Resor DB nije učestvovao u tome kada vi niste želeli o tome da razgovarate. Da li je to i danas vaš stav? Da li vi i danas kažete da je to istina?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao haškim istražiteljima šta je istina iz ovoga ovde što je napisano u ovoj izjavi. Ja sam im napomenuo više puta, ne samo jedanput u razgovoru, da je ovo jedna slobodna interpretacija radnika koji je sačinio ovaj izveštaj. Znači, on je akcentovao određene stvari koje ja nisam izgovorio. Ja sam govorio o asanaciji i govorio sam o razgovoru sa Draganom Ilićem. Znači, to su moja jedina saznanja o tome da je asanacija naložena, šta podrazumeva asanacija i ko je dobio zadatak ispred Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije da izvrši asanaciju. To šta je on meni govorio, to su bila nekakva ogovaranja koja je on svima, svim saradnicima govorio. Znači, on je imao probleme, određene. To je u svakom slučaju podrazumevalo i zbrinjavanje leševa na Kosovu, što nije, sigurno, ni malo prijatna, prijatan zadatak. Niko nije, tada ni on, niti sam ja, niti bilo ko, znao da treba ti leševi da budu transportovani bilo gde osim na Kosovu, da se izvrši njihova identifikacija i zbrinjavanje onako kako to nalažu propisi i zakoni. Prema tome, ovo ovde šta sam potpisao...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak, dozvolite mi da vas pitam o jednoj konkretnoj stvari. Vi ste rekli da je na sastanku bio prisutan Vlastimir Đorđević. Da li je to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, mislim da je to sve šta sam želeo da čujem od ovog svedoka... Samo trenutak da se posavetujem sa mojim kolegom. Mislim da sam u međuvremenu dobio

neku informaciju o reči o kojoj ste se vi interesovali. Možda bismo ovom dokumentu trebali da damo dokazni broj.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 283.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, gospodin Šin (Shin) koji je čuo vaše interesovanje za reč kojom smo se maločas bavili, "asanacija", kaže sledeće: to je reč iz srpskog jezika. U raznim rečnicima može da se pronade još više o toj reči. Možda je bolje da se time bave svedoci ili veštaci, ali ukoliko sami želite da sprovedete neko istraživanje o tome, prvo mesto na koje treba da pogledate je rečnik srpskog jezika. Hvala, više nemam pitanja.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Radomire, ti si čitao bezbroj izveštaja koje su po raznim linijama dostavljali pripadnici službe DB, a koji su se preko svojih uprava slivali u centralu. Je li tako?
SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto inače šefovi DB jedne zemlje slove za najbolje obaveštena lica u zemlji, a pogotovo kad se ti izveštaji svi imaju u vidu, da li si dobio bilo kakav izveštaj ili nekad čuo za bilo kakvo naređenje da se na silu proteraju Albanci sa Kosova?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikad nisam takav izveštaj, niti dobio, niti čuo za njega.

SUDIJA MEJ: Gospodine Markoviću, moram da vas prekinem iz sledećeg razloga: vi i optuženi govorite isti jezik, a sve šta vi kažete mora da se prevede. Zato vas lepo molim da napravite kratku pauzu između pitanja i odgovora. Isto tako, gospodine Miloševiću,

ću, molim vas da i vi imate istu stvar na umu. Izvolite. Možete sada da odgovorite?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada takvo naređenje nisam čuo, niti video, niti je to bilo u izveštajima koje sam ja dobio. Znači, niko nije naredio da se proteraju Albanci sa Kosova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li si ti dobio bilo kakvu informaciju koja bi ukazivala na to da postoji kakva odluka, naredba, plan, sugestija ili nekakav *de facto* uticaj da se sprovede nasilno proterivanje Albanaca sa Kosova?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja nisam nikada dobio takav, nikakvu sugestiju, nikakav uvid u to, znači, nikakav plan ne znam, ni za kakav plan da se proteraju Albanci sa Kosova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ti je na sastancima, na kojima si prisustvovao, ne samo ovima gde je bila struktura MUP-a i vojske, nego i na kolegijumima ministarstva koje je, pretpostavljam, predvodio ministar, a i, naravno, na sastancima kod mene, upravo suprotno, da smo stalno insistirali da se civili zaštite, da se o civilima vodi briga, da se u antiterorističkim dejstvima ne povrede civili, da li se toga sećaš?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Svakako. Zadatak nije samo bio da se zaštite samo srpski civili, nego da se zaštiti i albansko stanovništvo i život. Znači, pripadnici MUP-a su imali zadatak da štite i jedne i druge na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećaš, Radomire, da je u izveštavanjima generala koji su boravili na Kosovu, upravo kao potvrda ovoga šta govorim, više puta iznošeno, više primera, da su mnogi pripadnici UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) pobjegli u grupama civila samo zato što policija nikada nije otvarala vatru tamo gde može da bude ugrožen neko do civila, bez obzira na to što su pripadnici UČK među njima bili vidljivi? Da li se sećaš tih primera i tih izveštaja?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Sećam se toga. Bilo je više primera da su pripadnici UČK ispod uniforme imali civilno odelo

i da su u situacijama, kad su smatrali da su im bezbednost i život ugroženi, skidali uniforme i uključivali se među civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada da idemo na jedan nivo niže od toga. Da li si dobio bilo, mislim nivo niže u vrednosnom smislu, ne u hijerarhijskom smislu, da li si dobio bilo kakav izveštaj za sve vreme i kao funkcioner i kao građanin ili, u svakom slučaju, šef DB, bilo kakav izveštaj ili čuo da je s moje strane ili sa strane mojih saradnika ili bilo kakve političke funkcije podsticano ili sugerisano bilo kakvo proganjanje ili diskriminacija civila na Kosovu po nacionalnoj osnovi?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja takvu informaciju niti naređenje nisam video.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li si čuo da je bilo ko drugi iz policije ili vojske naredio, podsticao ili planirao ili sugerisao, na bilo koji način, da se ubijaju ili proteruju ili diskriminišu civili Albanci na KiM?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nisam nikada čuo. Ja sam i rekao, malo pre odgovorio sam da je zadatak bio da se sačuvaju životi, da se brine o bezbednosti civila na Kosovu, znači kako albanskog življa, tako i srpskog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li si imao na raspolaganju, za sve ovo vreme o kojem se govori u ovoj prostoriji, bilo kakav izveštaj da su pripadnici DB ili Javne bezbednosti počinili nekakav ratni zločin kao deo nekog plana koji vrši DB ili Javna bezbednost ili vojska, dakle, sve ono šta je bilo pod oružjem?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Nikakav zločin. Nisam imao nikakvu informaciju o zločinima. Bilo je na Kosovu više krivičnih dela izvršenih od pojedinaca, pripadnika, kako vojske, tako i policije koji su... Za one za koje se saznalo, oni su procesuirani što je bilo i naloženo, a što smo juče videli u jednom od dokumenata koji je priložen ovde, da je u tački 8 stajalo da se moraju identifikovati svi oni počinioци svih krivičnih dela ili prekršaja na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je, dakle, tačno da tamo gde je postojala sumnja ili se videlo da je pripadnik, na primer policije ili vojske vršio bilo kakvo krivično delo, da nije bilo uopšte bilo kakve diskusije, nego se po zakonu postupalo, preduzimane mere u skladu sa zakonom: da se podnese prijava, procesuiraj kako si malo čas rekao, i tako dalje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je preko 200 takvih krivičnih prijava i podneto protiv pripadnika službe i da su, znači, oni procesuirani. Znam isto tako iz izveštaja vojske Jugoslavije, da su i oni isto tako činili i da je, ovaj, njihov broj ako ne blizu, onda i nešto malo veći od ovoga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećaš na tim, ne mogu uslovno da kažem masovnim, ali za sastanke kod šefa države... Masovnim, da kažem, petnaestak ljudi i tako dalje, samo reci da li se sećaš, dakle, da sam govorio da je u tradiciji srpskog naroda ratni zarobljenik svetinja, da je u tradiciji srpskog naroda čovek bez oružja svetinja i da ne sme da se dozvoli da se kalja obraz i da pojedini kriminalci ostanu nekažnjeni, ako u uslovima rata i haosa pokušaju da iskoriste da se napravi neko delo, da se svaki takav zločin mora odmah kažnjavati?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, toga se sećam i to niste samo jednom rekli, nego više puta i toga se sigurno svi prisutni na tim sastancima sećaju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću pročitati nekoliko zabeleški. Ja ne pretpostavljam da se svakog od ovih dokumenata sećaš, ali da li se sećaš naređenja koja su posle cirkulisala i prema MUP, koja su išla od štaba Vrhovne komande, dakle po celoj vertikali, koja se ticala postupaka u slučaju zarobljavanja terorista u kojima se govorilo da se čak i sa njima postupa u skladu sa zahtevima, odredbama, pravilima međunarodnog humanitarnog prava, ratnog prava i Ženevske konvencije (Geneva Convention)? Dakle, da li se sećaš takve naredbe?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Pripadnici MUP-a su primenjivali sve zakone, poznate i kao obavezne u takvim uslovima

i postupanjima. Prema tome i prema teroristima su se ponašali po Ženevskoj konvenciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećaš, na primer, posebne naredbe Vrhovne komande da se zabrane paljenja šip-tarskih kuća i oduzimanja lične imovine i građana i tako dalje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: O tome je više puta bilo reči i stalno je figurirala ta zabrana na kojoj su svi insistirali i vi i predstavnici MUP-a i VJ, da se ne pale kuće i da se ništa na Kosovu ne sme uzeti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posebna naredba da se postupa čovečno i poštedi život bilo kom pripadniku neprijateljskih snaga koji se preda u skladu sa ovim što sam napred govorio. Ja ću nekoliko još pročitati, možeš da kažeš d aneke se ne sećaš, nije bitno, ali govorim o naredbama koje postoje da se počinioci krivičnih dela odmah privode nadležnom istražnom sudiji Vojnog suda?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naredba da se u toku izbođenja borbenih dejstava u potpunosti primenjuju odredbe međunarodnog ratnog prava. Čak i rezime koje je svako imao i informisan...

SUDIJA MEJ: Dozvolite da svedok odgovori.

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Lično se ne sećam tih naredbi, ali ovo o čemu smo malo pre razgovarali, toga se sećam. Znači, generalno se sećam stava koji ste imali vi i stava koji je imala VJ i MUP: poštovanje svih međunarodnih prava o postupanju na teritoriji na kojoj se vrše borbena dejstva i prema zarobljenim pripadnicima terorističkih organizacija, toga se sećam. Pojedinačnih naredbi se ne sećam, zato što one uglavnom nisu dolazile do mene, nego verovatno su išle prema MUP-u.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da idemo dalje. Svoje izveštaje si podnosio ministru unutrašnjih poslova, izlagao na kolegijumu ministarstva, na sastancima koji su redovno držani. Tim kolegijumom je predsedavao ministar unutrašnjih poslova, je li to taj redovni postupak kako je funkcionisalo ministarstvo, odnosno vrh ministarstva?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da to je redovan postupak utorkom, znači svakog utorka kod ministra unutrašnjih poslova, u centru ministarstva, održavani su redovni kolegijumi na kojima su prisustvovali rukovodioci MUP-a, gde je, što se podrazumeva i načelnik DB i njegov zamenik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste dolazili kod mene Vlajko Stojiljković, ti i drugi, odnosno da uzmem, samo da izdvojim tebe, kad si dolazio kod mene, da li je tačno da si najčešće bio zajedno sa ministrom, dakle, ministar i šef DB po raznim pitanjima koja su raspravljana? Najčešće, kažem, zajedno sa ministrom, povremeno, samo da razjasniš određeno pitanje koje je bilo u tvojoj informaciji, i tako dalje? Je li to tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno, tako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, tako si isto posećivao, koliko ja znam, a evo sada možeš da se podsetiš, predsednika Republike Srbije, predsednika Vlade Srbije, dakle, davao informacije, ne govorim o ministru koji ste, kako da kažem, u istoj kući, pod istim krovom, u to ne ulazim... Vaša je komunikacija svakako bila frekventnija, ali to su u glavnom ti službeni odnosi koje ste imali. Je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada su u pitanju ovi izveštaji, sinoć vidim u medijima kao informisani i tako dalje... Pa naravno informisan... Ja sam dobijao isto kao i predsednik Republike Srbije i predsednik Vlade, pre toga, naravno, ministar unutrašnjih poslova, dnevnu informaciju službe koja je šapirografisana i slata nama radi upoznavanja. Je li to tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada je u pitanju Kosovo, ti izveštaji su sadržali podatke, znači, a ti možeš da dopuniš ovo... Ja govorim ono šta ja tvrdim o bezbednosnom stanju na Kosovu, o ulasku oružja, o stanju i informacijama koje se dobijaju o postojanju UČK, o zločinima koje su oni činili. Je li to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: U glavnom su informacije to sadržale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je prema tvojim saznanjima i saznanjima službe, dakle, ne mislim tvojim ličnim, privatnim nego tvojim kao šefa DB saznanjima, službe i izveštajima, na Kosovu bio terorizam?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, na Kosovu je bio terorizam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je veliki broj naših policajaca i vojnika, a onda i civila i srpske i crnogorske i albanske i drugih nacionalnosti, poginuo na Kosovu u terorističkim akcijama?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Preko 200 pripadnika MUP je poginulo na Kosovu. Više od 300 je ranjeno. Mislim da je preko i 300 pripadnika VJ izgubilo život na Kosovu, među njima su bili i civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li je tačno da je na Kosovu policija branila građane i njihovu imovinu od terorizma?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Policija je imala zadatak, to sam rekao, da brani kako srpski tako i albanski živalj, zato što su se teroristi vrlo često okretali prema svom narodu insistirajući na tome da oni, ili pristupe redovima UČK, ili da učestvuju na drugi način u tim terorističkim akcijama. Narod to nije prihvatao i vrlo često se dešavalo da traže zaštitu od pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To mi je, inače, bilo jedno od pitanja koje sam želeo da postavim pošto su, inače i vojni rukovodioci, a i policijski rukovodioci na tim sastancima izveštavali da čitava sela traže, koja su čisto albanska, traže zaštitu od policije, od terorista, od njihovog nasilja, oduzimanja novca, pljački, od kidnapovanja i tako dalje. Da li je tačno to?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno. Takvi su izveštaji postojali od Vojske Jugoslavije i pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova i mi smo o njima raspravljali i nalog je bio da se takvim ljudima pomogne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li, po tvojim saznanjima, mada ti se, Radomire, nisi bavio politikom u svom životu, ali po tvojim saznanjima, s obzirom na mesto koje si zauzimao, da li ti je poznato da smo učinili sve da se postigne neki sporazum, da se mirnim putem reši spor na Kosovu, a da ste vi svi imali nalog da posebno brinete o bezbedosti, od Ibrahima Rugove (Ibrahim Rugova) pa nadalje, da se nekome nešto ne desi, jer je i među njima bilo obračuna, a i život im je mogao biti ugrožen. Da li je to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Predstavnici Vlade Srbije su, ja mislim, najmanje 14 puta odlazili na pregovore sa Albancima na Kosovu, a oni nisu dolazili. Znam da je predsednik Milutinović najmanje dva puta bio po tom istom pitanju na Kosovu, a takođe znam da je zaštićen život Rugovin, koji je bio ugrožen baš od njegovih pripadnika, Albanaca i da je on nakon toga što mu je život spašen bukvalno doveden u Srbiju i posle toga pušten da ide gde hoće. Ne znam gde je otišao i on i njegova porodica. I pripadnici službe su čak brinuli o njima na Kosovu. Ja sam čuo da je on to negirao. Međutim, ovo je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li je tačno, mislim da jednu opštu temu rasčistimo, da nijedan radnik MUP-a... Ovo pitanje postavljam jer se ovde stalno govori o nekakvim zločinima koje je činila vojska i policija i osporava moja tvrdnja da je vojska i policija odbranila zemlju, a ne činila zločine. Da li

je tačno da nijedan radnik MUP-a, prema važećem zakonu, a i prema konkretnim nalogima koje je dobijao, ne bi smeo da izvrši nijednu naredbu koja bi bila protivna zakonu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova postupaju po važećim zakonima. Znači njih obavezuje krivični zakon, pre svega, zatim Zakon o radu u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Oni su najstariji i reflektuje se na način vršenja službe. Znači pripadnici službe ne bi smeli ni da izvrše krivično delo i ako im se izda takav nalog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ne bi smeli ni da ne reaguju kad se krivično delo pred njima vrši, bez obzira na to da li im neko naredi ili ne. Je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno i to zakon predviđa. To je regulisano zakonom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, policajac koji vidi...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Prevodioci... Imajte na umu prevodioce, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, policajac koji vidi izvršenje nekog krivičnog dela, makar i najlakšeg, makar džeparenje ili neku krađu, da ne govorimo o pljački, ubistvu ili silovanju i tako dalje, nema šta da čeka da mu neko naredi. On po sili zakona je dužan da reaguje prema takvom izvršiocu. Je li to tako ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je bilo reči o tome da su neki pojedinci bili izvan granica Srbije, ja ću na to doći, ali prvo hoću da raščistim nešto: da li je tačno da nije postojala bilo kakva odluka o tome, ili naredba, da se pripadnici MUP-a Srbije šalju bilo gde izvan granice Srbije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam za takvu naredbu. U moje vreme, dok sam ja bio rukovodilac Resora državne bezbednosti, takva naredba nije postojala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja hoću da nešto raščistim pošto u nekim stvarima, kad se zanemari vreme kao faktor, onda one izgledaju drugačije... Govorio si o Radovanu Stojčiću-Badži i govorio si o tome da je on jedno vreme bio u Istočnoj Slavoniji. Da li je tačno da je on u Istočnoj Slavoniji bio dobrovoljac, a ne predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, on je bio komandant Teritorijalne odbrane, što predstavlja jednu dobrovoljačku formaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da raščlanimo samo još jednom tu bitnu stvar. U to vreme, pošto se ovde vezuje za činjenicu da je on bio zamenik ministra unutrašnjih poslova i načelnik Resora javne bezbednosti, on u to vreme nije imao nikakve veze sa funkcijom načelnika Javne bezbednosti, niti funkcijom zamenika ministra unutrašnjih poslova, u vreme kad je tamo bio kao dobrovoljac?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, on je tek posle toga postavljen na tu funkciju. U to vreme on je bio pripadnik specijalnih jedinica ili savetnik u Ministarstvu unutrašnjih poslova, za specijalne jedinice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nešto se govorilo ovde o popunjavanju ove specijalne antiterorističke jedinice i vezivanje toga za dobrovoljce koje je organizovao Arkan. Da li je tačno da je ta jedinica, po tvom saznanju, imala svoje kriterijume, pojedinačne, da prima ljude u službu, odnosno da to nije bilo nikakvo preuzimanje nekakve Arkanove jedinice, već pojedinačni tretman svakog pojedinca koji je priman u službu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Oni nisu preuzeti kao jedinica nego samo oni koji su odgovarali po kriterijumima koje je propisivalo Ministarstvo unutrašnjih poslova, primljeni su u jedinicu. Znači samo oni koji su ispunjavali uslove koje je Ministarstvo unutrašnjih poslova postavljalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ti si ovde u jednom odgovoru na neka pitanja govorio o tome da si izvršio reorganizaciju jedinice kad si došao na mesto načelnika Resora državne bezbednosti, smanjio je, promenio strukturu i tako dalje. Da li ti se iko mešao u to?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam to učinio u dogovoru sa ministrom unutrašnjih poslova. Imao sam za to dozvolu, da to učinim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle niko na tebe nije vršio uticaj da nekog zadržiš ili da nekoga primiš ili da nešto smanjiš ili ne smanjiš i tako dalje? To si uradio prema proceni da to treba da bude smanjena jedinica, definisana isključivo kao antiteroristička i tako dalje i po tome izvršio, bez ickijeg specijalnog uticaja i pritiska da to uradiš?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikakvog pritiska nije bilo. To je bio zaključak kolegijuma Resora državne bezbednosti. Mi smo se dogovorili da tako učinimo i ja sam to predložio ministru, ministar se saglasio i niko na mene nije vršio pritisak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se iko spolja, osim redovnih ovih komunikacija ministra s tobom kao šefom resora i tvojim zamenikom, mešao u unutrašnju organizaciju i druge stvari u resoru?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to je bilo u isključivoj nadležnosti ministra unutrašnjih poslova, da svoja zapažanja i intencije o radu oba resora on iskazuje, ali, normalno, uz saradnju sa rukovodstvom Resora državne bezbednosti. Znači, to je bio jedan dogovor koji je tako funkcionisao bez ikakvih pritisaka, nego, jednostavno, uz dogovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomenuo si kartu... Tražila je neku kartu druga strana, gospodin Najš, da objasniš neku kartu. Koliko ja razumem ta karta predstavlja i pokazuje mesta gde su se razni članovi te jedinice koja je kasnije, dakle, formirana, kao dobrovoljci borili negde i na raznim mestima, a ne gde je jedini-

ca, kao jedinica ministarstva upotrebljavana u tim aktivnostima. Da li imaš o tome neku predstavu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam i uputio gospodu istražitelje Haškog tribunala da sami pogledaju tu kartu i da se uvere, jer ona i, pretpostavljam, i dan danas stoji u jedinici. Ja nisam bio tada rukovodilac Resora državne bezbednosti i ne znam na kojim su se mestima pripadnici Jedinica za specijalne operacije tada nalazili. Postoje mogućnosti da je to bila neka druga jedinica koja je posle transformisana, da su to bili ljudi koji su uglavnom i poticali sa tog dela naše zemlje, bivše i da su, nakon toga, oni formirali Jedinicu za specijalne operacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odnosno nakon toga, koliko ja razumem, jedan broj njih je primljen u Jedinicu za specijalne operacije po kriterijumima koje su propisivala nekakva pravila službe?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U fizičkom, psihičkom i svakom drugom svojstvu za pripadnika jedne antiterorističke jedinice, pretpostavljam?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da. Naglašavam da ja nisam kompetentan da razgovaram o tom periodu, jer to je period kad je i tom jedinicom i službom rukovodio Jovica Stanišić, pa će on sigurno moći mnogo sigurnije, detaljnije o tome da govori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sada u vezi sa onim šta te pitao gospodin Najš, u vezi sa Arkanom. Je li tačno da smo dobili informaciju i da se raspolagalo informacijama da je Ražnatović, koji je inače kao dobrovoljac sa svojim drugovima učestvovao u borbenim dejstvima, pre svega kao patriota, a ne kao kriminalac, kako se želi pripisati, imao određene nelegalne poslove, kako smo mi dobili informaciju i koje pravda činjenicom da mu treba novac da pomaže porodicama poginulih i ranjenih drugova, je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, takva informacija je figurirala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li onda u vezi s tom informacijom bio moj nalog tebi, koji si bio pre toga i šef policije glavnog grada i imao, da tako kažem, najviše iskustva, a bio na tako visokoj funkciji, da ga pozoveš i da mu kažeš da se ne može tolerisati nikakva nezakonita aktivnost bez obzira na razloge humanitarne prirode i da se mora okrenuti samo legalnim poslovima? Je li tako ili nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To je bio vaš nalog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, ja nisam rekao "neka legalizuje kriminal", nego da se neće tolerisati nikakav kriminal i da može da se bavi samo legalnim poslovima. Je li tako ili nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, to sam ja i rekao haškim istražiteljima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa oni obično okrenu stvar na način koji njima odgovora, zato hoću da ovo bude jasno...

SUDIJA MEJ: To nije komentar koji vi možete da date. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li si dobio bilo kakav izveštaj o delovanju paravojnih formacija na Kosovu pre NATO bombardovanja?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam to i rekao malo pre, da, po mom saznanju, na Kosovu nije bilo paravojnih formacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li si čuo, bez obzira na to što je postojala i naredba, naravno, u vezi s tim, da sam lično insistirao da se ne sme dozvoliti nijedna paravojna formacija, jer je to obično grupa pljačkaša i da se svaka mora uhapsiti i razoružati. I da završim celu stvar, pošto je bilo priča o tome da ako se prijavljuje kao dobrovoljac, onda mora da se prijavi i da postane vojnik Vojske Jugoslavije koji podleže svim disciplinskim pravilima jedinice, a da

nikakva grupa ne sme da se prima grupno u jednu jedinicu nego, ako se pojavljuju kao dobrovoljci, moraju ići u različite jedinice da bi se izbegla mogućnost zloupotrebe. Da li se toga sećaš?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam tako nešto i rekao gospodi istražiteljima i o tome je bilo više puta reči. Svi su, znači, dobrovoljci prošli kroz tretman i prijem pripadnika Vojske Jugoslavije i bili uključivani u jedinice Vojske Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pre nego što si postao načelnik Resora državne bezbednosti, za ovo što kažeš dok si bio, rekao si da nisi imao, ali pre nego što si postao načelnik Resora državne bezbednosti, da li si imao bilo kakav podatak o bilo kakvim navodnim ratnim zločinima na teritoriji bivše Jugoslavije, a da su u njemu učestvovali pripadnici Službe državne bezbednosti SUP-a ili Vojske Jugoslavije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Pošto sam bio pripadnik Ministarstva unutrašnjih poslova i rukovodilac u ministarstvu, ja bih za takav podatak sigurno znao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pretpostavljam da bi znao zato što si bio pre toga pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, a pre toga šef prestoničke policije koji ima rang. Prema tome, jedno duže vreme u vrhu Ministarstva unutrašnjih poslova, je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Kao načelnik beogradskog sekretarijata nisam bio u funkciji pomoćnika ministra unutrašnjih poslova. To je bilo ispod tog nivoa, kasnije sam postao pomoćnik i kao načelnik beogradskog sekretarijata nisam bio informisan o radu pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, ali takav podatak o zločinima sigurno bih čuo i na tom radnom mestu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da se vratimo na Kosovo, pošto je ovde to glavno pitanje. Da li je glavni razlog, po vašim saznanjima, mislim saznanjima službe, a i po tvojim ličnim saznanjima kao šefa službe, razlog za migracije od početka rata

bilo bombardovanje? Je li to tačno ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno da je jedan od razloga bio, za migraciju i bombardovanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je takođe jedan od razloga bilo i nastojanje da se izbegnu neposredni sukobi u kojima se sukobljavaju vojska i policija sa UČK i da se stanovnici sklone sa teritorije ili, ako ćemo da kažemo, zone borbenih dejstava?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to bi sigurno bio još jedan razlog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je...

SUDIJA MEJ: Idemo na pauzu od 20 minuta. Molim vas lepo, gospodine Markoviću, da se vratite za 20 minuta.

(pauza)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorilo se ovde o političkom telu na čijem je čelu bio Nikola Šainović. Najpre, moje pitanje glasi: da li je tačno da je to telo bilo kako i sam kažeš, političko telo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja ne znam neki drugi izraz za to, ali to je bilo neko koordinaciono telo pošto se sastojalo od ljudi koji su se bavili politikom. Definisao sam ga kao političko telo, možda ne samo ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Političko telo, pretpostavljam, ima političke zadatke, štab policijski o kome si juče govorio, na čijem je čelu bio Sreten Lukić, ima policijske zadatke, vojska ima vojne zadatke, znači svako ima svoje zadatke. Ja bih uzeo za primer jedan dokument koji je juče druga strana ovde prikazala. To je izveštaj Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, kako su ga ovde citirali, doduše rekli su da se odnosi na dva dana... Ovde piše "Bezbednosno značajni događaji, pojave i

saznanja evidentirani u vremenu od 6.00, 26. do 6.00, 27.", znači dnevni izveštaj za 24 sata iz koga se vidi da taj štab referiše po vertikali, ministru, jer ovde kaže "kabinetu ministra", a kopije su dostavljali načelniku Resora javne bezbednosti, generalu Đorđeviću, načelniku Resora državne bezbednosti, generalu Radomiru Markoviću, pomoćniku ministra, Obradu Stevanoviću, pomoćniku ministra, Mišiću, Upravi policije, Upravi kriminalističke policije, Upravi za analitiku u Operativnom centru i Sekretarijatima unutrašnjih poslova, to jest načelnicima Sekretarijata unutrašnjih poslova pod brojevima koji su sekretarijati, radi se o Sekretarijatima unutrašnjih poslova na Kosovu i Metohiji. Je li tako? Prema tome, da li je jasno da, što se policije tiče, ona po svojoj vertikali funkcioniše, ali isto tako iz ovih vojnih papira koje je druga strana pokazala, ovde se može jasno videti da i vojska po svojoj vertikali funkcioniše?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, s obzirom na to političko telo koje je tebi poznato da je postojalo i Privremeno izvršno veće Kosova i Metohije, odnosno Vlada Kosova i Metohije na čijem je čelu bio Anđelković, takođe sve vreme bilo tamo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznato da Vlada Kosova i Metohije, privremena, bila sastavljena od predstavnika svih nacionalnosti: i Srba i Albanaca i Roma i Goranaca i Muslimana, dakle svih nacionalnosti koje žive na Kosovu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznato da se ta vlada bavila rešavanjem tekućih pitanja, ekonomskih, finansijskih, socijalnih, zdravstvenih, nizom drugih pitanja vezanih za zbrinjavanje i pomoć interno raseljenim licima i svim drugim pitanjima kojima se, inače, bavi neka vlada, ta je bila lokalna doduše, ali tim redovnim svojim pitanjima?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je onda jasno da to političko telo koje je postojalo tamo, znači svi ti funkcioneri državni, Šainović kao potpredsednik savezne Vlade, Anđelković kao predsednik Privremenog izvršnog veća, drugi funkcioneri koji su tamo boravili, koji su imali svoje zvanične funkcije, to političko telo nije bilo u lancu komandovanja, već je služilo za međusobnu razmenu informacija i konsultacije, a da je po svojoj liniji i vertikali policija komandovala onako kako zakon predviđa i vojska komandovala ovako kako zakon predviđa, svako po svojoj vertikali?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam i rekao da je to telo imalo ulogu određene koordinacije između Vojske Jugoslavije i Ministarstva unutrašnjih poslova, ali nisam rekao da je imalo, da je njihova reč bila poslednja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 'Ajmo da... U redu, samo da sačekamo prevodioce... 'Ajmo da to prevedemo na neki sasvim praktičan jezik. Da li je, na primer, to političko telo tebi komandovalo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to političko telo moglo da komanduje Vlajku Stojiljkoviću?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je moglo da komanduje Ojdaniću ili Pavkoviću?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznato da svaki događaj, kao što je ovaj dnevni izveštaj, na primer, pokazuje... Gde daje sve događaje za 24 sata, od 6.00 do 6.00 sledećeg dana. Da svaki, isto tako, događaj u vojsci, isto tako ide po svojoj vertikali od jedinice koja podnosi izveštaj, od četa do brigade, do korpusa, do armije, do Generalštaba, da ta vertikala stalno funkcioniše. Da li ti je to poznato?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pretpostavljam da u vojsci postoji subordinacija i vertikalna, ali ne znam kako ide lanac komandovanja i izveštavanja. Mislim da je identičan Ministarstvu unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, znajući Vlajka Stojiljkovića, da li smatraš da bi on dozvolio da bilo ko drugi donosi odluke o policijskom angažovanju bez njegovog znanja i bez njegovog odobrenja?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, sigurno se tražilo i odobrenje i ne odobrenje samo, nego i naređenje ministra unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je Vlajko Stojiljković na tim sastancima i kolegijumima i vašim tim internim sastancima i u komunikaciji insistirao da se uvek mora postupati po zakonu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. Vlajko Stojiljković, izuzetno je insistirao da se radi po zakonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su na tome insistirali i njegovi potčinjeni, odnosno najviši funkcioneri i Sreten Lukić i Obrad Stevanović i Vlastimir Đorđević i drugi? Da li je to bio njihov zadatak, takođe i njihovo uverenje, takođe?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: O postupanju pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova nije se moglo nikako drugačije govoriti, osim po zakonu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorio si o tome da je Pavković izveštavao sa lica mesta i tako dalje, da li se sećaš da je on obavještavao uglavnom o rasporedu snaga UČK, o njihovom broju, iznosio probleme sa kojima se susreću na terenu, izveštavao o tome šta i kako izgleda tekuća situacija na kartama i tako dalje, u prisustvu širokog kruga rukovodilaca?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je iz ovih naredbi koje je druga strana ovde iznela kao dokazne predmete, koje si imao prilike da pogledaš pošto su ti prezentirali, jasno da je predmet o kome se razgovaralo uvek bile terorističke grupe i njihovo delovanje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Maločas si u ovom glavnom ispitivanju rekao "aktivnosti tog tela su morale biti odobrene" pretpostavljaš, kako sam ja zabeležio, u Beogradu, pa da li je osnovana pretpostavka da se tu radi o sprovođenju politike koja je značila eliminisati terorizam, sačuvati građane, zaštititi građane od terorizma? Da li smatraš da je to legitimno pravo države i da je to dužnost i policije i vojske i svakoga ko vrši vlast na određenoj teritoriji?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Šuzbijanje terorizma i borba protiv terorista je i u ingerencijama i u obavezama svake države i njihovih, normalno, rukovodilaca te države.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Najs te je pitao o tome ko su bili moji saradnici. I onda se tu vidi iz tvojih odgovora koje sam slušao na njegova pitanja, dakle, predsednik saveznog Parlamenta, predsednik republičkog Parlamenta, predsednik Republike Srbije, predsednik republičke Vlade, najviši funkcioneri države i tako dalje. A isto tako kad govoriš o koordinaciji na Kosovu i Metohiji, tu su i političari i vojska i policija i javni funkcioneri. Dakle, kako se može govoriti onda o nekakvoj, kako bih rekao, privatnoj politici i paralelnoj komandi ako se održavaju sastanci celokupnog političkog i vojnog vrha, zvaničnog? Dakle tu nema nikakvih autsajdera koji ne vrše veoma odgovorne funkcije, znači političkog, vojnog, bezbednosnog i tako dalje, vrha države, gde učestvuje više ljudi koji otvoreno razmatraju određene opcije. Da li je to bila praksa?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ti su sastanci imali tu tematiku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, dakle, tačno da sama politička koordinacija, upoznavanje sa procenama vojske i Ministarstva unutrašnjih poslova političara, predstavnika savezne Vlade, predstavnika republičke Vlade, Privremenog izvršnog veća Kosova i Metohije, da to apsolutno ne može da znači da je to telo bilo u komandnom lancu, već je u pitanju isključivo koordinacija i međusobno upoznavanje sa situacijom, a što se tiče linije komandovanja, ona ide po svojoj vertikali, kad je reč o vojsci i kad je reč o policiji. Je li to tako ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam i upotrebio izraz "koordinacija".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je bilo pominjano u nekim svedočenjima kako je Šainović bio zadužen za operacije na Kosovu. Da li može da to izgleda verovatno da potpredsednik savezne Vlade, pored stručnih ljudi u lancu komandovanja vojske i policije koji su za to školovani, rukovodi nekakvim operacijama, operacijama u smislu vojnih, policijskih i tako dalje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da on nije bio stručan za planiranje i izvođenje niti vojnih niti policijskih operacija. On je jednostavno sprovodio ono o čemu je i bilo reči na tim sastancima koji su održavani kod vas i što je bilo politička intencija i način funkcionisanja države na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je logično da kad je kriza na teritoriji jedne pokrajine, upravo zbog brige za sve što se tamo dešava, delegira potpredsednik savezne Vlade zajedno sa još nekoliko rukovodilaca? Jedno vreme bio je i predsednik saveznog Parlamentā tu i drugi funkcioneri da pomognu i lokalnim organima i uopšte u tim događanjima, kao izraz brige države za ta događanja i za njihovo razrešavanje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je logično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li smo nastojali, od vrha do tih organa, da zaustavimo taj odliv izbeglica, da im objasnimo, argumentujemo i uverimo da će vojska i policija da ih zaštiti,

da ostaju tamo gde su? To ste radili i vi u državnoj i ljudi u javnoj i uopšte to je bila jedna politička intencija. Je li tako ili nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je bio nalog i to su bili zadaci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ti je poznato da je UČK pravila propagandu da civili u što većem broju napuštaju Kosovo i prave predstavu o nekakvom egzodusu koji je prouzrokovao nekakvim nasilničkim ponašanjem organa vlasti?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se i tebi dešavalo da u tom pravcu intervenišes da se zaustavlja odliv izbeglica, da se nastoji da im se pomogne na osnovu informacije koje si sam dobijao i insistirao, dakle, na tome da im se pomogne u skladu sa politikom koju smo vodili s tim?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam jednom intervenisao na Kosovu odavde iz Beograda, kada sam dobio ovakvu dnevnu informaciju da se pojavio veliki broj izbeglica koji su se kretali prema granici sa Makedonijom i sa Albanijom (Albania). Pozvao sam štab, generala Sretena Lukića i zatražio od njega detaljnije informacije i šta će se preduzeti da se zaustave te izbeglice. Uputio me je na rukovodioca štaba Šainovića da i sa njim obavim takav razgovor i ja sam pozvao Šainovića i zloupotrebio vaše ime u tom razgovoru. Mislim da se sećate vi toga i rekao sam da je nalog predsednika Miloševića da se zaustave izbeglice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To" zloupotrebio", ja mogu da shvatim samo u jednom, kako bih rekao, relativnom smislu, ali je tebi bilo poznato da je to i moj stav da se izbeglice zaustave i, koliko se sećam tog događaja kada sam pitan jesam li ja naredio to preko tebe, ja odgovorio, naravno, da jesam?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, da li su po tvojoj oceni i tvom iskustvu i tvojim informacijama izbeglice rezultat

rata, kao i u svim drugim ratovima, a ne rezultat nekakvog postupanja vojske i policije protiv civilnog stanovništva?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li smo tada u svim tim nastojanjima i pokušajima uspevali da usporimo, zaustavimo talase izbeglica?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Na žalost nismo uspeli da u potpunosti zaustavimo, ali smo sigurno smanjili jedan broj. Garantovali smo im bezbednost, medicinsku zaštitu i objasnili im da su najsigurniji u svojim domovima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo u vezi s tim, prema tvojim saznanjima, da li je tačno da su pripadnici policije upravo objašnjavali kosovskim Albancima da ne treba da napuštaju svoje domove, da treba da se vraćaju, da ih čuva vojska, da ih čuva policija, da će kad odu tamo preko granice biti predmet nasilnog regrutovanja i ostalog, kako bih rekao, nasilja koje nad njima vrši UČK?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, baš im je tako govoreno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ti je poznato da je to političko telo koje pominješ ostvarivalo kontakte sa albanskim predstavnicima, na primer Šainović u više navrata sa Rugovom, sa drugim albanskim liderima? Da je, isto tako, za vreme saradnje sa Verifikacionom misijom (OSCE Kosovo Verificaton Mission) on bio predsednik Komisije savezne Vlade za saradnju sa Verifikacionom misijom, da je imao svog pomoćnika, penzionisnog generala Lončara koji je sve vreme boravio u Prištini, isto u funkciji saradnje sa Verifikacionom misijom, da je ta savezna Komisija za saradnju sa verifikacionom misijom bila sastavljena od predstavnika svih relevantnih resora potrebnih za tu saradnju, iz vojske, policije, iz socijalnih organa, Komesarijata za izbeglice i tako dalje? Da li ti je to poznato?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, znam da je Šainović kontaktirao predstavnike verifikacionih misija i misije na Kosovu, kao i da je kontaktirao Rugovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam par konkretnih pitanja. Da li si u funkciji, rekao bih, najobaveštenijeg funkcionera na čelu Državne bezbednosti, ikad čuo za nekakav plan pod nazivom "Kolubara"?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam već odgovorio na to pitanje gospodi istražiteljima. Nisam čuo nikada za takav plan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li si čuo ikada za nekakav plan pod nazivom "potkovicica", pošto se i on ovde upotrebljava, sada da ne objašnjavam dalje da ne bi pitanje bilo sugestivno. Da li si čuo za nekakav plan "potkovicu"?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: I za to sam rekao da nisam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećaš razgovora koji si vodio sa dva anketna odbora savezne Skupštine dok si bio u zatvor? Da li si u tom razgovoru rekao da Služba državne bezbednosti nije bila ni moja ni tvoja, nego državna? Je li to tvoj stav?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, baš sam tako rekao i to i sada tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, nije bilo reči ni o kakvoj kontroli Državne bezbednosti. Državna bezbednost je radila po svojim pravilima u skladu sa zakonom. Ona nije mogla biti privatna stvar, ni tvoja, ni bilo kog pojedinca u državi?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Baš tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoću prvo da nastavim ovde razgovor o dva anketna odbora Skupštine Jugoslavije. Da li je tačno da si ti bio uhapšen samo zato da bi, vršeći pritisak na tebe, oni mene optužili?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, zato su me uhapsili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde u razgovoru sa dva anketna odbora Savezne Skupštine kažeš: "Tražili su od mene da

teretim Slobodana Miloševića i da priznam krivična dela i kažem da je to meni naložio Milošević". Je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je. Meni je rečeno da u tom slučaju neću ja odgovarati nego mogu da izaberem zemlju u kojoj ću da živim i da dobijem drugi identitet, da je neophodno vas optužiti da bi vam se sudilo u zemlji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da bi mi se sudilo u zemlji, da ne bi morali da se brukaju da me isporučuju Hagu (The Hague). Je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pretpostavljam da je to bio razlog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto si policajac od karijere i u ovim podacima o kojima se ovde govorilo, od samog završetka studija radiš u policiji sve vreme do hapšenja. Da li je tačno da pritvorenik u zatvoru može da se nalazi isključivo u nadležnosti suda i da nije u nadležnosti policije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: U našem Zakonu o krivičnom postupku zatvorenik je isključivo u nadležnosti suda, što znači dok je pod istragom da je u nadležnosti istražnog sudije, a kasnije u nadležnosti predsednika veća suda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da u zatvoru čak ni zatvorski stražari nisu pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova već pripadnici Ministarstva pravde, dakle potpuno odvojenog organa koji je u funkciji pravosuđa?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Stražari u zatvoru su organizaciono vezani za Ministarstvo pravosuđa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da su tebe nezakonito i bez odobrenja suda izvodili iz zatvora pripadnici Službe državne bezbednosti da bi na tebe vršili ove pritiske o kojima govorim?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pripadnici Službe državne bezbednosti nisu imali akt koji im je dao istražni sudija o mom

izvođenju. Oni su imali samo dozvolu da sa mnom razgovaraju u okviru zatvora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da su te nakon mesec dana boravka u pritvoru izvodili da s tobom obavljaju razgovore, da je bio neki razgovor gde su bili, između ostalih, ministar unutrašnjih poslova Mihajlović i drugi? Ja sam, inače, zapisnik sa sudskog pretresa ovde priložio kao dokazni premet, kad je ispitivan svedok Karleuša. I to u tom zapisniku postoji, je li to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Prvi put su sa mnom razgovarali nakon mesec dana što sam proveo u zatvoru. Nakon toga su razgovarali u toku narednih meseci više puta sa mnom. Ja sam bukvalno predavao službu u zatvoru, pošto to nisu učinili onda kad je to trebalo da se učini. Razgovarao sam i sa pripadnicima službe u vezi onih stvari za koje sam smatrao da mogu da im pomognem, da ih izvedem na nekakav pravi put, da razjasnimo tamo gde je upotrebljena Služba državne bezbednosti, gde su bili nalozi prema njoj, tamo gde nisu, zato što je veoma često Služba državne bezbednosti korišćena i zloupotrebljavana, apostrofirana na mnogim mestima za koje uopšte nije imala nikakvu ingerenciju. Nakon četiri meseca što sam proveo u pritvoru, ja sam izveden i tad sam bio na sastanku sa načelnikom Resora državne bezbednosti Petrovićem, njegovim zamenikom, Zoranom Mijatovićem i ministrom unutrašnjih poslova Republike Srbije, gospodinom Mihajlovićem. O tome su se oni izjasnili, a Sud i vi taj zapisnik imate. Oni su prihvatili da smo razgovarali van prostorija zatvora, tvrdili su da je to bilo po mom zahtevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo po tvom zahtevu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa da je bilo po mom zahtevu, onda bismo sigurno imali i valjano odobrenje istražnog sudije, a i ne bi me vodili na večeru, valjda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da su ti tada ponudili nekakve mere zaštite, da su ti rekli da ćeš biti u zatvoru

šest meseci ukoliko pristaneš da mene lažno teretiš? Da li je tako ili nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Govorili su mi o mom teškom položaju, upućivali me na posledice koje mogu iz njega proizaći i nudili alternativu u smislu optuživanja Miloševića kao nalogodavca za takvo krivično delo i što bi meni i skinulo odgovornost pred sudom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da su ti oni nudili i drugi identitet, drugu zemlju i novac za porodicu i tebe do kraja života, samo da bi mene lažno optužio? Je li to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznato da je 1988. godine, Generalna skupština UN (United Nations General Assembly) konsenzusom usvojila Deklaraciju protiv torture (UN Convention Against Torture) i da se takvo postupanje, kakvo je činjeno protiv tebe, izričito zabranjuje iznuđivanje iskaza pretnjom, kaznama i tako dalje, od pritvorenika? Da li ti je to poznato kao...

SUDIJA MEJ: Nije uključen mikrofoni. Gospodine Miloševiću, ovo nije relevantno za svedočenje ovog svedoka ovde. Uopšte. On se slaže sa vama, slaže se sa stvarima koje mu iznosite. Mi nećemo ovde da raspravljamo o onome šta se dešavalo u Jugoslaviji u vreme kada je on uhapšen. Kao što znate, nas interesuju događaji na Kosovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ponašanje marionetskog režima u Beogradu je potpuno identično sa lažnom optužnicom koja...

SUDIJA MEJ: To je upravo ono šta ne želimo da razmatramo. Ako imate neko relevantno pitanje za ovog svedoka, onda ćemo da nastavimo. Ako ne, onda idemo dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne, ja imam mnogo pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, da li vi imate pitanja? Znam da imate još pitanja... Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Gospodine Tapušковиću, koliko će vama trebati vremena.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ja ću se potruditi u 15 minuta da obavim ono šta imam da pitam.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću, pređite na neku drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je podstreki vanje na lažno svedočenje u našoj zemlji krivično delo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

SUDIJA MEJ: Ne, to je upravo ono o čemu je doneta odluka: protiv takve vrste ispitivanja. Vi morate da pređete na njegovo svedočenje. Da li vi osporavate, na primer, sastanak na kom on kaže da je bio i gde ste vi bili i gde se govorilo o asanaciji terena? Ako to osporavate, to trebate da iznesete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, ja upravo postavljam to pitanje. Da li je tačno da je ova izjava koja je predočena o asanaciji terena napravljena upravo od tih ljudi koji su i pod pokroviteljstvom tih ljudi koji su na tebe vršili pritisak i koji nad tobom sprovode torturu već godinu i po dana?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je razgovor sa istim ljudima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam iz ovoga što...

SUDIJA MEJ: To je dokazni predmet 283.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam ovde zapisao šta si u vezi sa tim rekao. Rekao si da je to njihova slobodna interpretacija,

da si o asanaciji razgovarao u slobodnom razgovoru sa Ilićem, da je to bilo, manje-više, ogovaranje. Da niko, ni Ilić, nije govorio o tome da se leševi premeštaju sa Kosova. Dakle, da li se može reći da je ova izjava montaža tih istih ljudi koji su vodili te razgovore?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Na žalost, ja nisam čitao tu izjavu pre nego što sam potpisao i to nije forma izjave. Znači, mi smo obavili jedan razgovor u kome smo pokušali da nađemo jedan pravi put za rešenje problema koje je imalo Ministarstvo unutrašnjih poslova. Nakon toga je radnik Državne bezbednosti sačinio tu informaciju, ja sam je potpisao ne ulazeći u detalje te informacije. Naknadno, kada sam je pročitao, kada je prezentirano od strane tužilaštva Haškog tribunala, ja sam ukazao na elemente koji ne odgovaraju istini i dao sam svoju izjavu gospodi haškim istražiteljima za koju tvrdim da je istinita.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da budemo sasvim precizni. Da li sam ja na tom sastanku ikad pomenuo bilo kakvo uklanjanje tragova zločina?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, vi ste odobrili asanaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li asanacija podrazumeva legalni postupak koji se sastoji od niza onih elemenata koje si u glavnom ispitivanju nabrojao, znači uklanjanje minsko-eksplozivnih sredstava, uklanjanje hemijskih sredstava, uklanjanje postradalih, zbrinjavanje ranjenih, osposobljavanje instalacija za vodu, za struju, popravku infrastrukture, odnosno osposobljavanje terena za normalni život ljudi posle borbenih dejstava? Da li je tako ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to podrazumeva asanaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je iko na tom sastanku pominjao da treba upotrebiti to šta se podrazumeva pod asanacijom, da se prikriju zločini, nekakvi? Da li je uopšte neko govorio o zločinima i da treba prikrivati zločine?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, niko nije govorio o zločinima i prikrivanjima zločina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je uopšte neko i kasnije u MUP-u govorio o tome kako treba premeštati nekakva tela sa Kosova i nositi u unutrašnjost Srbije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja to nisam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je poznato da je bilo upravo suprotno, ako je nekakvo prikrivanje uopšte postojalo, bilo gde, da je stav svih nas, počinjem od sebe, ministra, Milutinovića, ostalih političara, tebe i ostalih, da se za krivična dela mora odgovarati i da svako ko izvrši krivično delo mora da bude izveden pred sud?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To je pisalo i u naredbama koje smo mi dobijali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, može li se izvući zaključak ako je neko nešto hteo da prikrije, to je prikrivao od vlasti, a ne od Haškog tribunala? U tom trenutku, u martu 1999. godine, na pamet mi nije padala nikakva haška, ni ova procedura.

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Moglo bi se tako tumačiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U jednom delu izlaganja ovde je predložen neki zapisnik o nekom saslušanju kod istražnog sudije, tvoj zapisnik o saslušanju kod istražnog sudije i citirao je gospodin Najš, Jovica Stanišić pokazao papir koji predstavlja ovlašćenje tadašnjeg predsednika Slobodana Miloševića po kome je tadašnji načelnik SDB bio direktno odgovoran Slobodanu Miloševiću. Ja ne mogu tačno da navedem šta je tu pisalo, ali je proizlazilo da se zaobilazi ministar unutrašnjih poslova Vlajko Stojiljković, da je Jovica Stanišić za sva postupanja odgovoran direktno Miloševiću. To je, otprilike, ta izjava koju je juče gospodin Najš citirao. I onda je stavljena na uvid i ova odluka za koju si rekao da je to ta odluka koja ti je prikazana. Pošto ta odluka sadrži samo jednu rečenicu, ja ću je pročitati: "U periodu pripreme za donošenje saveznog Zakona o obavljanju poslova bezbednosti SR Jugoslavije, Resor državne bezbednosti radiće u skladu sa smernicama predsednika republike kao i Vlade Republike Srbije

i to od dana stupanja na snagu ove odluke, od dana stupanja na snagu saveznog zakona koji će u skladu sa Ustavom Jugoslavije", poslovi i bezbednosti, "biti određeni u okviru nadležnosti Jugoslavije". Dakle, da li ova odluka, iz ovoga što piše, pročitao sam svaku reč, nisam pročitao dole potpis, tamo piše "Slobodan Milošević", predsednik republike, da li iz ovoga može da proizilazi da se zaobilazi neki zakon ili ovo, kako su oni ovde napisali, da se zaobilazi ministar unutrašnjih poslova Vlajko Stojiljković i tako dalje? Da li iz bilo kog slova ove odluke to može da proizide?

SUDIJA MEJ: Pre nego što odgovorite, u zapisnik treba da uđe da se optuženi poziva na dokazni predmet 277. Gospodine Markoviću, izvolite.

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Činjenica je da Jovica Stanišić nije podnosio izveštaje ministru unutrašnjih poslova Vlajku Stojiljkoviću, niti je prisustvovao, niti on niti bilo koji predstavnik Resora državne bezbednosti, u vreme dok je on bio na čelu Resora državne bezbednosti, a ministar Vlajko Stojiljković na čelu Ministarstva unutrašnjih poslova, kolegijumu ministarstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hajde sada ovo da raščlanimo. Ova odluka, ovde piše, doneta je 21. aprila 1997. godine. Ali pre nego što postavim drugo pitanje, je li to bilo za sve vreme dok je Jovica Stanišić bio načelnik DB, znači do tamo kasne jeseni 1998. godine, to što si sad rekao da nije prisustvovao?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to je bilo samo u vreme kada je za ministra unutrašnjih poslova postavljen Vlajko Stojiljković. On je bio redovan na kolegijumima kod ministra Zorana Sokolovića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je, znači, od 21. aprila ili približno tog vremena, Stojiljković je postavljen ranije, da li on sve vreme nije prisustvovao, znači kolegijumima, dok je ministar bio Vlajko Stojiljković?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je počeo da prisustvuje i da je onda nakon toga što je dobio ovakvu mogućnost da odgovara predsedniku republike i Vladi Srbije, da više nije prisustvovao kolegijumima ministarstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači do kraja, dok mu je prestala funkcija, je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Do kraja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je doneto 21. aprila 1997. godine, a ja sam prestao da budem predsednik Republike Srbije preuzimanjem dužnosti predsednika SRJ, iste te godine kad sam dužnost preuzeo, tek 3. jula. Pretpostavljam da su to činjenice koje nisu sporne. Prema tome, on je, s obzirom na ovu odluku za koju tvrdim da iz nje to ne proizilazi, mogao meni da referiše od kraja aprila do 23. jula, a ne iza tog datuma i da se ovo odnosi na smernice predsednika Republike Srbije i Vlade Republike Srbije, a ne na mene lično, je li tako? Odnosi se na institucije, a ne na privatnu ličnost. Je li tako ili ne?

SUDIJA MEJ: Ukazali ste na ono šta ste hteli. Gospodine Markoviću, pomozite nam u vezi sa sledećom: da li vidite ovaj dokument na taj način? Kako vi shvatate svrhu ovog dokumenta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, doći ćemo na...

SUDIJA MEJ: Dozvolite da odgovori. Vi ste držali govor, dozvolite da svedok odgovori.

SVEDOK MARKOVIĆ: Ja sam shvatio da načelnik Resora državne bezbednosti Jovica Stanišić ne želi da komunicira sa ministrom unutrašnjih poslova. Verovatno su njegovi razlozi bili u tome što je njegovo dotadašnje iskustvo bilo mnogo veće nego što je to posedovao tadašnji ministar unutrašnjih poslova. Na njegov lični zahtev on je, koliko ja znam, to mi je on rekao, on je dobio ovaj

dokumenat i na taj način mu je pružena prilika da komunicira sa predsednikom republike i sa Vladom Republike Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada da idemo na suštinu dokumenta i suštinu onoga šta si izjavio juče u ovom glavnom ispitivanju, ili čak možda i prekjuče, ne sećam se. Reč je bila o pripremama za donošenje saveznog Zakona o obavljanju poslova bezbednosti Jugoslavije. Je li tako? Da li je tačno da procedura za donošenje saveznog zakona ide tako što se, kada određeno stručno telo pripremi nacrt, onda se da nadležnom ministarstvu, predlaže Vladi, ako je reč o saveznom zakonu savenoj Vladi, onda savezna Vlada prvo utvrđuje nacrt, pa ga razmatra, pa se nakon toga utvrđuje, takođe na sednici Vlade, predlog zakona uz odluku da se taj predlog uputi na razmatranje saveznom Parlamentu da ga donese. Je li to ta, otprilike, procedura donošenja zakona?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je procedura za donošenje zakona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li bi onda mogao da pretpostaviš pošto je... Hajde da razložim opet pitanje: da li smatraš da je Jovica Stanišić bio, rekao bih, u velikoj meri, u najmanju ruku najbolji poznavalac i stručnjak za pitanja državne bezbednosti koga smo onda imali? Je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li pretpostavljaš da je on bio na čelu tima koji je radio na stručnoj pripremi za donošenje tog zakona?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, od njega je i potekla ideja za donošenje tog zakona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznato da se smatralo da u mnogim razvijenim zemljama ti poslovi državne bezbednosti se ne obavljaju u okviru ministarstva policije, nego postoje agencije koje država formira za obavljanje toga posla?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa po tom modelu to je i predloženo, a vidim da je i sada takav zakon usvojen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznato da se u to vreme radilo na uređivanju tih državnih poslova u oblasti bezbednosti: postojala je Služba državne bezbednosti Srbije, Služba državne bezbednosti Crne Gore, Uprava za obaveštajne poslove Generalštaba, Uprava bezbednosti Generalštaba i određena služba u Ministarstvu inostranih poslova koja se isto tako bavila pribavljanjem informacija. Je li ti poznato to? Dakle, cilj je bio da se stvori jedna zajednica bezbednosnih službi, da se reguliše saveznim zakonom i omogući da se eliminiše taj međusobni rivalitet, ljubomora, surevnjivosti i tako dalje. To uvek među takvim službama postoji, pa ljubomorno čuvaju podatke za sebe, retko ih daju po horizontali drugim službama i tako dalje. Je li to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da. To je bio cilj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa da li je onda potpuno jasno da je Stanišić želeo da se, kako bih rekao, zaštiti od pobočnih pritisaka i uticaja na stručni deo pripreme za donošenje tog zakona koji, kad ga stručno završi sa svojim timom, ne može da ima drugu sudbinu nego onu o kojoj smo maločas konstatovali, da ide na Vladu, da onda tu bude razmatran, da se utvrđuje nacrt, da se utvrđuje predlog, da ide na savezni Parlament i tako dalje, a ne ništa drugo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Mogu samo da pretpostavim da je to želeo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, ali zar nije čak ni logično da neko ko smatra i za koga...

TUŽILAC NAJS: Molim vas, postoji neko ograničenje za ovakvo iznošenje tvrdnji...

SUDIJA MEJ: Na Pretresnom veću je da odluči o vrednosti dokaza koje iznosi optuženi. Gospodine Miloševiću, vi ste izneli ono

šta ste hteli. Nema svrhe da dalje nastavljate sa svedokom o stvarima o kojima on ništa ne zna. I da ga pitate kakve su njegove pretpostavke u vezi s tim. A ako vi želite da izvedete dokaze o takvim pitanjima i da pozovete nekoga ko zna nešto o tome, to možete da uradite, ali ovo malo koristi Pretresnom veću. Kao što znate, vaše vreme je ograničeno. Koristite ga na najkorisniji mogući način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ga koristim, gospodine Mej, ali upravo iz ovog papira koji je gospodin Najs podneo proizilazi ovo šta ja tvrdim, jer je reč o tome da je nesumnjivo najstručiji tim koji je radio na pripremi saveznog zakona, vodio čovek koji je najstručniji za taj posao i da je logično da je tom čoveku trebalo omogućiti da, dok ne napravi predlog koji će ići na Vladu, da na njega niko drugi nema uticaj, nego da napravi predlog i da ga da na Vladu, a onda je stvar Vlade, a nije ni njegova ni moja, ni bilo čija druga, nego stvar Vlade i Parlamenta kako će sa zakonom postupati.

SUDIJA MEJ: U redu. Čuli smo vaš argument, svedok može da svedoči samo o onome šta lično zna i šta je lično video ili čuo. A ako ne želite ništa više da pitate ovog svedoka šta je relevantno, onda da idemo dalje. Ne možete uzaludno da trošite vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, vi niste upozoravali drugu stranu da troši vreme kad je deset minuta ispitivalo o registarskim tablicama na kamionu, a mene upozoravate kad govorite o jednoj odluci koja je potpuno legitimna i koja se odnosi na unutrašnja uređivanja suverene države, prema tome, za koju vi ne možete čak da imate...

SUDIJA MEJ: Zaključak vam je pogrešan. Nije uopšte u pitanju deset minuta koje je potrošeno na to pitanje, ali, u svakom slučaju, to je irelevantno. Ako ima pitanja koje želite da postavite ovom svedoku, pitanja kojim može da se pozabavi svedok, postavite. Naravno da je ovo važan dokument. Ako imate pitanja u vezi sa ovim dokumentom na koja on može da odgovori, postavi-

te takva pitanja. Ali ako ga pitate o pretpostavkama, to ne može nikome da pomogne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pretpostavka je upravo, ne pretpostavka nego konstrukcija koju je neko namerno podmetnuo ovom svedoku, da je ovim dokumentom zaobiđen ministar unutrašnjih poslova, e to u njemu ne piše. I zaobiđen zakon, jer to u njemu ne piše.

SUDIJA MEJ: Na Pretresnom veću je da odluči o kakvoj konstrukciji je reč i kakvu će vrednost da prida ovom dokumentu. Molim vas da idete dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, da li je uopšte bilo neke promene u metodu vašeg rada i u radu Državne bezbednosti, upoređujem vreme kad sam ja bio predsednik i vreme pošto sam prestao da budem predsednik, posle onog udara 5. oktobra? Je ste li vi na isti način radili i pre toga i posle toga?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Javna bezbednost je funkcionisala na isti način. O državnoj ne mogu da govorim, jer ne znam kako je funkcionisala u to vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ja govorim, ti si bio na čelu Državne bezbednosti i posle 5. oktobra nekoliko meseci, ne mogu tačno da preciziram koliko. Jesi li ti nešto menjao u metodu svoga rada i radio drukčije za vreme dok sam ja bio predsednik i pošto sam prestao da budem predsednik?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ništa se nije menjalo u metodu rada. Znači, služba je bila okrenuta prema državi, prema bezbednosti države, država je postojala, služba je imala svoje obaveze koje su veoma precizno predviđene i propisane propisima i zakonima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sada da napravimo jednu digresiju o mistifikaciji prepotčinjavanja vojsci snaga Ministarstva unutrašnjih poslova. Naime, u ratnom stanju, upravo zbog posto-

janja principa jednostarešinstva, policija se prepotčinjava vojsci. Je li to tačno ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da proglašenjem ratnog stanja, Generalštab vojske Jugoslavije postaje štab Vrhovne komande? Je li to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno, dakle, da štab Vrhovne komande i Vrhovna komanda u ratnom stanju obuhvata sve oružane snage, a ne samo vojsku? Dakle i vojsku i policiju i svakog ko nosi oružje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja vam neću sada davati ovu direktivu štaba Vrhovne komande, gospodine Mej, jer mi treba za neke druge i bitnije razloge, ali ću samo podsetiti, sa potpisom načelnika štaba Vrhovne komande, s tim da ne bude zabune, to što je potpisao načelnik štaba Vrhovne komande, to je uobičajena procedura i ja se smatram, naravno, naredbodavcem.

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se što vas prekidam. Nisam siguran da li sada optuženi kaže da unakrsno ispituje o nekom dokumentu kog mi nemamo i koji on sada nije spreman da obelodani. Ukoliko je on to rekao i ako on ima taj dokument, dokument treba da se obelodani Sudu.

SUDIJA MEJ: Da vidimo šta on želi da kaže. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, juče je ovde gospodin Najs izneo jedan dokument koji govori o naredbi generala Pavkovića u vezi sa prepotčinjavanjem policije određenim strukturama vojske na terenu, a ja samo opominjem da naredba generala Pavkovića proizilazi od naredbe štaba Vrhovne komande, u kojoj

se komandi Treće armije, na čijem je čelu general Pavković, kaže: "Snage Ministarstva unutrašnjih poslova i civilne odbrane stavljaju se pod komandu Treće armije i upotrebljavaju isključivo po vašoj odluci". Dakle, malopre smo raščistili da je reč o legalnoj...

SUDIJA MEJ: Koji je datum ovog dokumenta?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Datum ovog dokumenta je 9. april 1999. godine.

SUDIJA MEJ: I vi ćete kasnije da ga uvrstite u spis?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naravno da hoću. To mi treba za ispitivanje još jednog svedoka za koga sam, prema rasporedu Tužilaštva, odnosno onoga što pretenduje da bude Tužilaštvo, dobio bio obaveštenje da će pre ovoga svedoka biti i neću da ga obelodanujem sad i to je moje pravo. Uostalom, pravo mi je da ne obelodanujem ništa što neću. Dakle, prepotčinjavanje...

SUDIJA MEJ: Ne. Čekajte. Tu mora da bude nekakvog reda. Vi taj dokument morate da obelodanite, odnosno uvrstiti u spis pre nego što završimo kosovski segment Predmeta, ali Tužilaštvu možete da date kopiju. Odaberite šta želite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću uvrstiti pre nego što završimo kosovski segment Predmeta. Gospodine Mej, za to se ne brinite, ali hoću da u vezi s tim raspravim neke navode jednog svedoka koji će se ovde pojaviti. Nadam se bar ako ga ponovo Tužilaštvo ne isključi. Dalje, molim vas, samo da se začas zadržimo na onom pitanju finansiranja. Pitao je ovde lično tebe, Radomire, predstavnik Tužilaštva kako sam ja zapisao da li je DB finansirala država iz državnih izvora ili na neki drugi način, pa je onda došlo do objašnjenja s tvoje strane da je budžet odobran i tako dalje, a da je nedostajući deo sredstava zato davan iz sredstava Savezne uprave carine, prikupljene putem Savezne uprave carine. Da li

je sporno da su sredstva koja se prikupljaju putem carina takođe državna sredstva, a ne nikakva sredstva mimo države?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To su državna sredstva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je sporno da je svaki put za takva sredstva pravljen odnos između Savezne uprave carina i odgovarajuće finansijske službe Ministarstva unutrašnjih poslova koja je dalje namenski koristila ta sredstva prema svom planu koji je pre toga obrazlagala? Je li tako ili nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To sam i rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali je tu, na primer, Tužilaštvo stavilo u funkciju da se nekakvo posredovanje vrši za nabavku helikoptera i opreme za helikoptere... Moj brat, da li je on to vršio u funkciji moga brata ili u funkciji koju je obavljao i šta je od njega tražila služba?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: On je to radio u okviru dužnosti službe koju je on obavljao i to je od njega tražila služba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ti je poznato da je moj brat bio savetnik u ambasadi još sedamdesetih godina, ranih, u Moskvi (Moscow)?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam ga upoznao kao ambasadora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li ti je poznato da je bio kasnijih sedamdesetih godina ministar i savetnik u Moskvi?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ti je poznato da je pred kraj osamdesetih godina bio ambasador bivše SFRJ u Alžiru (Algeria), takođe puni mandat?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja isključivo znam za period dok je bio ambasador u Rusiji (Russia).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A i pre tog perioda živeo je u Moskvi, pre toga u Parizu (Paris) i tako dalje. A da li je preko mene služba komunicirala sa našim ambasadorom u Moskvi ili se služba zvanično obraćala? Jesi li ti preko mene s njim komunicirao ili si imao svoj kontakt?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, komunikacija je bila direktna, zato što je ona nasleđena i pre mene je funkcionisalo tako i Borislav Milošević se bavio poslovima pored svog zvanja ambasadora i pre toga bio je čovek od veoma dobrog poznavanja mogućnosti za pribavljanje toga šta je nama potrebno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je on, u stvari, pomogao službi da realizuje svoju potrebu, da kupi odgovarajuću opremu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, on je pomogao službi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zbog onoga šta može između redova da se tumači, da li je ikad iko raspolagao informacijom da je on uzeo neki novac za to što je pomogao službi?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, on je samo omogućavao kontakte na osnovu kojih je služba Ministarstva unutrašnjih poslova uspevala da realizuje te poslove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, upotrebio je svoj ugled da poveže predstavnike službe sa predstavnicima mogućih isporučilaca te opreme, da bi oni završili posao, je li tako ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imaš bilo kakvu informaciju da je na bilo kakav način neko, on, na primer ili neko od njegovih, bilo kakav novac za to uzeo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Nemam. Služba državne bezbednosti nije pravila nikakve ugovore, to je bila obaveza finansijske službe Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije. Ja takvu informaciju nemam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Juče si pomenuo Borku Vučić. Ja ne želim to da stavim kao primedbu već tretman koji pominje tu osobu, odnosno tretman koji druga strana daje toj osobi kao nekom, kako bih rekao, sumnjivom subjektu preko koga idu neke transakcije sumnjive prirode. Da li ti je poznato da je Borka Vučić bila predsednik najveće jugoslovenske banke koja se zove "Beogradska banka"?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam i govorio o gospođi Vučić kao ekspertu u bankarskim poslovima i finansijama i kao takvoj osobi na koju je upućeno i da se preko te banke realizuju poslovi, pošto je to najstručnija i najodgovornija osoba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznato da Borka Vučić već nekoliko decenija radi na međunarodnim finansijama i da nju poznaje vrh, maltene, svake banke značajnije u svetu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam dosta slušao o stručnosti gospođe Vučić. Nisam kompetentan da je procenim, ali znam da je poznata kao bankar u celom svetu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, da li je tačno da je bilo kakva transakcija morala da se obavi zakonito preko banke upravo u funkciji načina i posla, i rada, i pravila o bankarskom poslovanju, kako banke posluju?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pošto je to bilo Ministarstvo unutrašnjih poslova, siguran sam da su sve transakcije morale da budu obavljene zakonito.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da pogledam, pošto moram da...

SUDIJA MEJ: Dobro, dok to gledate najbolje je da odemo na pauzu. Sada je 12.15. Pauza od 20 minuta. Molim da se tada vratite, gospodine Markoviću.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što odemo na pauzu, kada je reč o preostalom vremenu koje nam je ostalo na raspolaganju

za ovakvog svedoka koji se unakrsno ispituje, dublje nego što sam ga ja ispitivao, moram da kažem da ću imati značajan broj pitanja za dodatno ispitivanje. To, naravno, obično nije slučaj kada tokom unakrsnog ispitivanja svedok postupa neprijateljski prema optuženom. Ovde je situacija drugačija.

SUDIJA MEJ: Koliko vam dugo treba?

TUŽILAC NAJS: Najmanje 15 minuta.

SUDIJA MEJ: Dobro.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, imate još pola sata na raspolaganju, ako vam treba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam hteo da vam kažem, gospodine Mej, s obzirom na to da sam čuo da prijatelji suda žele da iskoriste 15 minuta i da gospodin Najs želi da iskoristi 15 minuta, da ću ja ovo svoje unakrsno ispitivanje da skratim, tako da im se to u potpunosti omogući. I to sam želeo da vam kažem na kraju kada ste vi rekli da mogu da kažem posle pauze, tako da ću svesti samo na još nekoliko pitanja, uglavnom vezaniha za ono šta je druga strana ovde iznosila. Naime, Radomire, juče ili prekjuče, tačno se ne sećam, ovde je druga strana citirala neku tvoju navodnu izjavu o tome kako je moja supruga želela da ima uticaj na službu i to se povezuje sa imenovanjem Uroša Šuvakovića za funkcionera u službi, pa u vezi s tim samo nekoliko pitanja. Da li je tačno da Uroš Šuvaković nije bio član Jugoslovenske levice, nego upravo član Socijalističke partije Srbije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Šuvaković je bio član Socijalističke partije Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali je on postavljen, rešenjem ministra unutrašnjih poslova, na posao na koji je postavljen?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Postavljen je rešenjem ministra unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da se na tom mestu na koje je postavljen, Uroš Šuvaković nije bavio ni obaveštajnim, ni kontraobaveštajnim poslovima, već kao jedan mladi naučnik, sociolog, opštim pitanjima socio-političko-bezbednosne prirode, je li tako ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: On se bavio analitičkim poslovima u Resoru državne bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Juče je druga strana ovde uvela i dokument, naređenje general-pukovnika Nebojše Pavkovića, komandanta Treće armije od 8. maja 1999. godine, pošto je ona naredba o prepotčinjavanju MUP-a Vojsci Jugoslavije, koju sam citirao, doneta gotovo mesec dana pre toga. Da li je jasno da je ova naredba komandanta Treće armije u potpunosti oslonjenja na naredbu štaba Vrhovne komande, pošto ona nosi datum 8. maj 1999. godine?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam juče rekao da pretpostavljam da ta njegova naredba ima u temelju naredbu Vrhovne komande.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I podrazumeva se, naravno, što ja ni u kom pogledu ne osporavam, da naredba koju potpiše načelnik štaba Vrhovne komande podrazumeva moju saglasnost. To je, pretpostavljam, jasno, je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: I to se podrazumeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ti je poznata bilo koja, ja sam ovde citirao jedan broj samo naredbi, ali da li ti je poznata bilo koja naredba štaba Vrhovne komande koja bi bila suprotna pravilima međunarodnog ratnog prava, Ženevske konvencije i uopšte postupanja u skladu sa zakonom i propisima kojima se reguliše postupanje vojske ili oružanih snaga u celini?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne znam ni za kakvu takvu naredbu. Nije, siguran sam da nije postojala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde su pominjani neki centri za obuku dobrovoljaca. Da li je tačno da ni ti, ni služba nikakvu informaciju ili podatak niste mogli imati o bilo kakvoj ulozi rukovodstva Srbije ili mojoj ličnoj ulozi u formiranju, negovanju, održavanju centara za obuku? Da li je to tačno ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Takva saznanja nisam imao, a u moje vreme, dok sam bio načelnik resora, takvi centri nisu ni postojali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Propustio sam da postavim jedno pitanje kada smo govorili o onoj famaznoj asanaciji. Da li je tačno da je postojalo zvanično uputstvo o asanaciji koje podrazumeva sve one elemente koje si nabrajao, uz još i ostale elemente, a koji su propisani tim uputstvom?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam za zvanično uputstvo. To je propisivala Vojska Jugoslavije. Znači, oni su izdali takav nalog i ja mislim da je to potpisao, pretpostavljam, general Lazarević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kada si ti uopšte čuo prvi put za nekakvo odvoženje leševa u unutrašnjost Srbije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To sam čuo i... Pročitao sam u novinama dok sam bio u zatvoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ništa ti o tome nije moglo biti, niti ti je bilo poznato za vreme dok si bio na čelu Državne bezbednosti, a pretpostavljam da si morao biti s tim upoznat, da je tako nešto postojalo? Da li je tako ili ne?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno o tome nisam znao ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, s obzirom na to da si bio u policiji na visokim mestima, da li si ikad čuo za bilo kakav

moj ili bilo čiji plan u vrhu Jugoslavije ili Srbije da se napravi srpska vojska van teritorije Jugoslavije ili pak srpska vojska u okviru teritorije Jugoslavije? Da li si ikad čuo za neki takav plan?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam čuo za takav plan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se, inače, pominje značaj Ministarstva odbrane Srbije, posebno u vezi sa Hrvatskom, s obzirom da si radio na visokim mestima u policiji, kasnije u Državnoj bezbednosti i imao uvid u najpoverljivija dokumenta, da li je Ministarstvo odbrane Republike Srbije ikad imalo bilo kakvu ulogu kada je u pitanju Hrvatska ili rat u Hrvatskoj?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I još jedno pitanje: da li je OVK samo naziv za terorističku organizaciju koja je takav naziv sebi odredila da bi kod dela međunarodne zajednice dala povod da je tretiraju kao nekakav oslobodilački pokret, a ne teroriste?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam više pitanja, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, uvažene sudije. Gospodine Markoviću, ja bih vas molio samo za nekoliko objašnjenja u vezi sa ovim pismenom koje je uvedeno ovde kao dokaz 283, a tiče se vaše izjave, kako ovde piše, od 2. juna 2002. godine.

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ponovite mi samo o čemu se radi, ja ne znam napamet.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je izjava u kojoj se govori da ste govorili o mogućim civilnim žrtvama koje bi mogle postati predmet istraživanja Haškog tribunala, onako kako vam je pročitao gospodin Najs, tužilac Najs. Izjava od 2. juna. Evo je. Ne morate čitati.

SUDIJA KVON: 2001.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da, piše, to i hoću da pitam. U pismenu, u ovom odštampanom tekstu vaše izjave, stoji da je izjava data 2. juna 2001. godine u zaglavlju. A vi ste potpisali dole, stavili svoj potpis, 2. juni 2002. godine. Obično se ne stavlja datum ispod potpisa ako je to uneto već u izjavu. Da li to možete da objasnite? Da li je vama doneta ova izjava već napisana?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ova izjava je doneta napisana.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I kada je ona napisana? 2.juna 2001. godine?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ona je... Znače šta, ja sam malo sada izgubio tu relaciju o ovome. Ja sam uhapšen 2001. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kada?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: U februaru, znači ovo je 2001. godina.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, a kada je ta izjava napisana? Ona je vama doneta napisana?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali doneta je napisana i 2001. godine, jer je...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A zašto ste stavili ispod ovoga datum 2. juna 2002. godine?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, to je na srednjem listu samo, ali pogledajte na prvom listu je 2001. godina, to je 2001. godina, na drugom je 2002. godina, ako imamo isti, onda je tako i u potpisu na kraju je 2001. godina.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koliko ja vidim, na sva tri mesta je 2002. godina, za mene ovo nije... Ali dobro. Ono šta mene interesuje, ona je doneta ovako napisana?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Nisu vas ispitivali pa onda pravili?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Imali smo mi više razgovora. Znači, na nekim razgovorima smo, nakon razgovora pravili, sačinjavali izveštaj, a neki su zbog ograničenog vremena koje su mogli da provedu sa mnom u razgovoru, na osnovu beležaka radnika Resora državne bezbednosti, sačinjenih kasnije i doneli i dali mi da potpišem.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li je to bilo u funkciji onoga o čemu je govorio gospodin Milošević, da vam je pri tome nešto obećavano?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Kada sam ovo potpisivao, ništa mi nije obećavano. Znači, ovo su bili razgovori sa radnikom Državne bezbednosti i čisto jedna razmena informacija, znači ne u smislu uzimanja nikakve izjave, u smislu ZKP-a, nego jedan informativni razgovor u kom su oni insistirali da im pomognem u vezi sa saznanjima koje su već imali, da im produbim njihova saznanja koja su već imali. Ja sam, ono šta sam znao, rekao upućujući na ljude koji znaju mnogo više o tome. Znači, ja sam rekao ono šta sam čuo, a uputio sam ih na ljude koji su to radili.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala, ja nemam mnogo vremena. Mene interesuje da li je ta izjava mogla biti uzeta od vas u tim okolnostima u kojima smo se nalazili, u duhu jugoslovenskih propisa i da li je ona uopšte mogla biti korišćena i gde, u duhu jugoslovenskih propisa?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Mogla je da bude uzeta u duhu propisa...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Mene dalje interesuje sledeće. Rekli ste da su sve paravojne formacije na teritoriji Kosova bile pod komandom Vojske Jugoslavije, je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li znate za postojanje naoružanih seoskih srpskih straža po selima gde su ljudi branili sopstvene domove i koliko je toga bilo, da li znate za to?
SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam, ja nisam boravio na Kosovu uopšte i ne znam za takve naoružane straže. Pretpostavljam da ih je bilo, ali ne vidim razloga zašto ne bi oni bili pri vojsci i pri Ministarstvu unutrašnjih poslova, obzirom da nisu ti građani, srpski, tamo, ni albanski, nisu bili prepušteni sami sebi.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste stigli na Kosovo, odnosno preuzeli ste dužnost u resoru DB oktobra 1998. godine?
SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Novembra.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U momentu preuzimanja te dužnosti, da li ste uopšte imali tačne informacije o broju pripadnika OVK? I kasnije tokom vašeg bavljenja tim poslom do početka bombardovanja 24. marta, da li možete da kažete kako se kretao broj pripadnika OVK?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju je rastao. Jedno vreme je bio smanjen. Znači pre nego što sam ja došao na tu funkciju, dosta toga je učinjeno na smanjenju broja terorista na Kosovu, dok je kasnije ponovo terorizam uzeo maha i uvećao se broj terorista na Kosovu, koji su sebe nazivali "Oslobodilačka vojska Kosova".

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li uopšte imate podatak koliki im je broj bio u momentu kada je počelo bombardovanje?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Nemam tačne podatke o tome, zato što je to bilo izuzetno teško reći, ali sigurno ih je bilo 10.000 ili 20.000.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Juče vas je tužilac, gospodin Najš, pitao o sredstvima koja su obezbeđivana van budžeta radi nabavke vozila, oružja, opreme i drugih stvari koje su bile neophodne za funkcionisanje vojske i policije. Takođe da

je bilo reči o tome da ste i vi organizovali specijalne jedinice policije. Da li je to sve što je rađeno, uvek rađeno samo zbog problema koji je postojao, kako vi kažete, sa teroristima na Kosovu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno zbog toga. Specijalne jedinice se i zovu antiterorističke jedinice i one se i koriste za suzbijanje terorizma, svakog oblika terorizma, tako da je i Resor državne bezbednosti imao svoju antiterorističku jedinicu koja i dan danas postoji u Resoru državne bezbednosti.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Juče je tužilac Najs vama predočio dva dokumenta, jedan je ovde uveden kao dokaz 280, a drugi 282. U obe te odluke se govori o tome da se radi o naredbama koje se tiču terorističkih aktivnosti. Da li sve odluke koje ste vi ikada videli, uvek bile vezane za aktivnosti u smislu paralisanja terorističkih snaga?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I da li je tako bilo sve do 24. marta 1999. godine?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je bilo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U tom momentu dolazi do bombardovanja od strane NATO, do uništavanja civilnih objekata, puteva, drumova i žrtava civilnih, da li u tom momentu, sada u prisustvu oružane pobune s jedne strane i bombardovanja NATO, s druge, da li vi imate neke prioritete? Šta je sada bilo za vas najvažnije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ponovo ponavljam da za vreme bombardovanja kao ni pre toga, nisam bio na Kosovu, ali prioriteti su bili, u svakom slučaju, sačuvati živote svih ljudi na Kosovu, znači kako pripadnika Vojske Jugoslavije, Ministarstva unutrašnjih poslova, tako i srpskog i albanskog življa. To su bili prioriteti. Suprotstaviti se tom načinu ratovanja kome je bila izložena Vojska Jugoslavije. Mislim da se nije ni moglo...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli da je baš toga dana, 24. marta, napravljen plan da se krene u neke akcije vezane za civilno stanovništvo, pored svih tih problema koje ste imali sa teroristima i sa bombardovanjem NATO?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam čuo za takav plan.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste mogli samo da mi kažete da li ste uopšte znali za to da su albanskom stanovništvu i uopšte na Kosovu bacani nekakvi leci nakon početka bombardovanja sa određenom sadržinom, da se Kosovo napušta i sa potpisom? Taj smo letak videli ovde, Ibrahima Rugove?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Čuo sam da su bacani leci, ali ne mogu da citiram precizno sadržinu letaka.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Zatim me zanima, već ste govorili o tome, da se albansko stanovništvo pomeralo zbog problema koji su vezani za sukobe između OVK i vojske i policije. A da li su u tom istom periodu vremena Srbi sve više odlazili sa Kosova upravo zbog toga, napuštali Kosovo, svoje domove i odlazili za Srbiju i na druge strane?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jesu, Srbi su odlazili sa Kosova, razlog je sigurno bio pretnja od terorizma, nesigurnost i što se jednostavno ljudi nisu osećali bezbedni u svojim domovima: proterivani su od Šiptara, ne samo od terorista, nego i od svojih prvih komšija. Događalo se da budu proterani, jednostavno upućeni da odu. Normalno, nije to svugde bilo tako, postoji i drugačiji primeri, ali oni su, na žalost, ređi.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li se događalo svih tih 10 godina zadnjih intenzivno i pošto ste radili u policiji tolike godine, da li znate da to traje već od 1980. godine? Ako možete u najkraćemo to da objasnite?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja se nisam u policiji bavio tom problematikom. Informisan sam onoliko koliko i svaki građanin naše zemlje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li ste, dok ste radili ovaj posao o kome govorimo, kao vođa Državne bezbednosti, znali za masovno dolaženje Albanaca iz Albanije na Kosovo i ostajanje na Kosovu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Imali smo takve informacije o migracijama ka Kosovu. Znači preko graničnih prelaza, dolazili su i ljudi i oružje iz Albanije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Markoviću, ja bih vas molio samo još nekoliko pitanja u vezi sa bombardovanjem. Evo, vama je juče pokazan više puta ovaj dokaz 281, to je ovaj pregled bezbednosnih značajnih događaja u onom jednom danu. To ste videli juče?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste videli ili pogledajte bar, ja vam mogu pročitati, na primer 26., kaže "bombama NATO-a pogođen nadvožnjak, poginulo šest lica od kojih četiri ženskog pola. Krater dubine pet metara." Pa onda tog istog dana, odnosno dan pre toga, raketa, "došlo do razaranja i požara na 28 stambenih i prodajnih objekata. U napadu poginuli Prutki Šefčet (Prutki Shefçet) i Ferizi Avni (Ferizi Avni)". Ja ne bih dalje da citiram, ima tu još tih stvari. Mene interesuje da li je vamakao čoveku koji je vodio tu službu bilo poznato kako je izgledalo dejstvo NATO bombi upravo na Kosovu? Koliko je toga bilo i je li Kosovo najviše bombardovano i da li je najviše stradalo upravo albansko stanovništvo?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pošto je i najmnogoljudnije albansko stanovništvo na Kosovu, ono je najviše i stradalo, jer bombe ne biraju žrtve kada padaju na objekte. One ne biraju da li su to srpski ili albanski objekti. Znači da je na taj način sigurno i stradalo najviše Albanaca. Najviše je bombardovano Kosovo i tu su i najveća uništavanja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li mi možete reći kako se ponašao narod, ne samo na Kosovu nego na celoj teri-

toriji Srbije? Da li je narod masovno napuštao zemlju i odlazio u raznim pravcima i narod sa Kosova i narod ostalog dela Srbije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Sigurno je da je bombardovanje na Kosovu pokrenulo migraciju stanovništva, kako i srpskog tako i albanskog, opet kažem pošto je većinsko albansko, onda je njihova migracija bila mnogoljudnija. U Srbiji se to toliko nije osećalo. Otišli su pojedinci koji su napustili zemlju, valjda da bi spasili svoju decu ili sebe na neki način, ali se to u Srbiji nije osećalo i ne može se reći da je bilo nikakvih migracija u Srbiji.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prema Mađarskoj (Hungary) nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne u takvom broju u kom bi se moglo reći da su to migracije, da su ljudi bežali od bombardovanja organizovano. Pojedinačno - da, ali organizovano - ne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li mi možete reći još samo ovo: da li ste se interesovali uopšte kakvo je to oružje koje je bacano? Da li je bilo problema sa kasetnim bombama koje nisu eksplodirale i da li je vaša služba došla do dokaza o tome da je bacano oružje sa osiromašenim uranijumom (Ur), odnosno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, imali smo oba podatka, znači i da su bacane kasetne bombe koje su ostale delom neeksplodirane, neaktivirane i gde su naši ljudi, pirotehničari, gubili živote skupljajući te kasetne bombe i deaktivirajući ih. Takođe imamo i podatak da su korišćena zrna, to jest projektili za određena oruđa u čijem je sastavu bio i osiromašeni uranijum.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hoće li se moći živeti na Kosovu i u Srbiji posle svega toga? To vas ovako pitam, ne morate ni odgovoriti...

SUDIJA MEJ: To nije pitanje za svedoka.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Markoviću, optuženi vas je opisao kao najbolje obaveštenog čoveka u Srbiji. Nešto slično tome i tokom pitanja koje vam je postavljao, mislim da vam se obraćao vrlo neformalno sa "ti" i vi ste odgovarali sa puno poštovanja i bili ste u stanju da odgovorite na gotovo sva njegova pitanja, da li je to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, uostalom to je uobičajena komunikacija bila, mene i gospodina Miloševića. Ja sam se uvek njemu obraćao sa "vi", a on je meni ovako kako mi se obraća i sada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hteo bih da znam da li možete da mi pomognete kod sledećeg, kao jedan od najbolje obaveštenih ljudi u Srbiji: mi smo imali dokaze da su nađena tela u Batajnici, u bazi specijalnih snaga i da su forenzičari dokazali da ta tela potiču iz Suve Reke (Suhareke) na Kosovu. Možete li da nam objasnite kako to da vi sa svojim saznanjima o stvarima iz tog vremena niste znali o tim pitanjima?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pretpostavljam da je to sve činjeno pre nego što sam ja došao na mesto načelnika resora, jer verovatno bih nešto znao, ali o tome nisam ništa znao. O tome sam čuo prvi put kada sam već bio u zatvoru.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako biste bili ljubazni, molim vas, da pogledamo izjavu o kojoj su vam postavljena pitanja. To je dokazni predmet 283. Molim vas uzmite ponovo tu izjavu pred sebe. Gospodin Tapušković vam je takođe postavljao pitanja iz te izjave. Želim da pojasnim jednu stvar zbog koje je gospodin Tapušković bio zabrinut. da pogledamo potpis. Vaš broj 1 je prilično sličan broju 2, ali ipak je drugačije napisan i nema sumnje da je datum na ovom potpisu pored potpisa 2. jun 2001. godine, je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da pogledate poslednju stranicu? Možda bismo trebali da koristimo grafoskop? Molim da poslužitelj stavi treću stranicu verzije na srpskom jeziku na grafoskop. Da vidimo stranu na kojoj je potpis. Molim da se uključi grafoskop. Tačno je, zar ne... Molim da se stavi na grafoskop izjava, hvala lepo. Ova izjava se završava rečima: "Sadržinu ove izjave po Zakonu o krivičnom postupku pročitao sam u potpunosti. Prihvatio je kao svoju, pa je shodno tome, pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću i svojeručno potpisujem". I tu su dve osobe potpisane: jedna je ovlašćeno lice, a drugo je zapisničar i onda ste vi to potpisali. Vrat ćemo se na taj potpis za koji trenutak. Pomozite nam samo kod sledećeg. Pošto vas je optuženi pitao o ovoj izjavi, vi ste rekli da ste je pročitali. Da li ste je pročitali? Naime, u ovoj izjavi piše da ste je pročitali. Da li ste je pročitali?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja je nisam pročitao. U izjavi piše da sam je pročitao. Ja sam letimično bacio pogled i video da je to nešto o čemu smo razgovarali i to sam potpisao. Bio sam precizan kada sam pročitao, kada mi je predloženo od strane gospode istražitelja i rekao sam onda tačno i precizno šta mislim o tome, šta sam ja čuo i šta ja znam, a ne o tome šta sam ja razmišljao ili šta sam ja razgovarao sa radnikom Državne bezbednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrat ćemo se na to šta ste rekli istražiteljima, ali pre nego što to uradim, bio bih jako zahvalan ako biste nam pomogli kod sledećeg. Na prvoj stranici verzije na engleskom, molim poslužitelja da to stavi na grafoskop, mislim da je to takođe negde na prvoj stranici verzije koju vi imate pred sobom na srpskom, jedna rečenica glasi, negde na sredini: "Lično nisam hteo da dozvolim da Resor državne bezbednosti bude umešan u ovu morbidnu priču" i onda kasnije se kaže, "decidno da ponovim da Resor državne bezbednosti nije imao ništa sa ovim događajima." Da li ste vi u tim razgovorima sa tim ljudima želeli da naglasite jasno da Resor državne bezbednosti nije imao ništa sa tom morbidnom pričom, jer ako je to tako, onda su oni tačno zapisali vaš stav? Pomozite nam samo oko toga, molim vas.

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam rekao da su to, da je to ono šta sam čuo. Znači za naredbu i odobrenje za asanaciju sam čuo, bio sam lično prisutan. Za sve drugo šta se događalo u vezi sa tim, čuo sam od Dragana Ilića i to u sporednim razgovorima, a ne u nekakvom informisanju, nego u onome šta je on svojim kolegama na kolegijumu predočavao kao problem sa kojim se on susreo na Kosovu. Normalno da je takva asanacija o kojoj se govori i o leševima na Kosovu veoma neugodan posao koji ljude, koji nisu pripremljeni na tako nešto, dovodi do, ova-ko, u veoma problematično stanje. Ja sam zato i rekao da sam srećan što radnici Državne bezbednosti nisu učestvovali u tome i što nisu imali nikakve obaveze povodom toga, da bih ih sačuvao od takvih iskušenja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to je bio jedini razlog, je li tako?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To je bio jedini razlog. Sve drugo dalje je ono šta sam ja čuo, znači nezvanično i letimično.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imali smo nekakve dokaze i kao što je slučaj sa svim dokazima, na sudijama je da odluče o tome. Imali smo dokaze koji su govorili da su to bili, u stvari Romi, a ne kosovski Albanci, koji su imali veze sa premeštanjem tih tela. Vi kao dobro obavešten čovek, da li znate bilo šta o tome i da li biste mogli da pomognete sudijama u vezi s tim?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Govorimo sada o leševima koji su pronađeni u hladnjači ili o leševima koji su otkopani u prostoru specijalne jedinice?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako sledite suštinu pitanja, da li možete da nam pomognete da li je u pitanju bila jedna ili druga grupa koja je uglavnom korišćena ili jedna ili druga grupa koja nije nikada korišćena u vezi sa tim poslom?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Na kakvu grupu mislite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim na Rome. Da li su oni uglavnom korišćeni za uklanjanje tela?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Sada sam vas shvatio. Ja to ne znam, znači jednostavno uopšte ne znam ko je bio angažovan na Kosovu, zato sam uputio radnika Državne bezbednosti na lice mesta i smatrao sam da će to da bude veoma brzo i jednostavno raščišćeno sa nekim ko, ko sa sigurnošću zna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vama je ponovo postavljeno pitanje o asanaciji. Ja to ne mogu da izgovorim, "asanaciji". Da li vi asanaciju shvatate tako da to znači i uzimanje tela sa jedne teritorije, iz jedne zemlje i prebacivanje na teritoriju druge zemlje i sahranjivanje tamo. Da li to znači asanacija?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikako. Asanacija, kad se radi o telima, znači njihovo iskopavanje na mestu gde su privremeno sahranjena, identifikacija i zbrinjavanje, ali sve na teritoriji koja se odredi za asanaciju. Ni u kom slučaju to ne može biti teritorija van teritorije Kosova.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zbog toga niste mogli da objasnite pomeranje tela u područje Beograda? Da li je to vaš odgovor?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja to nikako nisam mogao shvatiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, naravno, hvala. Ali onda ste nam rekli da vi, u svakom slučaju, niste ni znali za to?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, za to nisam znao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Govorili ste o tim sastancima koji su pominjani u ovoj izjavi, a održavani su u martu 1999. godine kada je rat uveliko u toku. Vi ste rekli da ste čuli za te stvari samo putem glasina. Možete li da nam kažete, bilo na osnovu glasina ili na osnovu vaših direktnih saznanja, šta je dovelo do te politike asanacije koja se vodila tako rano u odnosu na rat?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu da sa sigurnošću tvrdim zbog čega je sve to počelo tada. Znači, to je bio predlog VJ koji je, jednostavno, prijavljen. To je bio predlog onih ljudi koji su bili na Kosovu i sigurno je da su oni imali bolji

uvid u problematiku koju treba tamo rešiti. Ja nisam odlučivao o tome, ni kad će biti, ni da li će biti. Jednostavno sam samo o tome informisan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sećate se da vam je optuženi u vezi s ovim pitanjima rekao da u to vreme niko nije mislio na Haški tribunal. Možete li da nam pomognete u vezi sa tim? Da li se sećate kada je tužilac Luiz Arbur (Louise Arbour) bila sprečena da uđe na tu teritoriju? Kao čovek koji je bio najbolje obavešten, vi se verovatno toga sećate?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se da je imala probleme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada su bili ti problemi, kako ih vi nazivate?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da se setim tačno datuma, ali samo znam o tome. Sad ste me vi podsetili. Da me niste podsetili, verovatno se ne bih ni setio toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da pređemo na jednu drugu temu o kojoj su vam postavljena pitanja...

SUDIJA KVON: Samo trenutak, gospodine Najs. Pošto smo na dokaznom predmetu 283. Gospodine Markoviću, vi ste rekli da je ova izjava slobodna interpretacija od strane ljudi koji su sa vama uradili ovaj razgovor. To znači da je deo ove izjave istinit, a deo nije istinit. I da su oni to slobodno tumačili. Mene interesuje deo u kom ste vi rekli da se gospodin Ilić žalio na slučaj sa hladnjačom i on vam je objasnio da je to bio rezultat toga što je Đorđević loše organizovao stvari. Da li je tačno da vam je on rekao nešto slično tome, kada vam je rekao da je to rezultat loše Đorđevićeve organizacije?

SVEDOK MARKOVIĆ: Dragan Ilić je po funkciji bio podređen Vlastimiru Đorđeviću. Znači, on je bio načelnik Uprave za suzbijanje kriminaliteta. Đorđević je bio načelnik Resora javne bezbednosti.

Ilić je primao naređenja od Đorđevića, a pogotovo kad je u pitanju Kosovo, gdeje Đorđević bio ekspert, jer je dugo boravio na Kosovu. Bio je jedan od najboljih poznavalaca, u Ministarstvu unutrašnjih poslova, stanja na Kosovu. Ilić je samo to napomenuo, da ima problema, verovatno u komunikaciji sa Đorđevićem i onim šta on treba da obavi na Kosovu. Znači, nije imao adekvatnu podršku i pomoć i jednostavno se kolegijalno žalio na to. Ja sam ga uputio na ministra unutrašnjih poslova... Ali ja nisam bio kompetentan za to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on govorio o kamionu-hladnjači? Da li je on vama govorio o kamionu-hladnjači ili nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, on je pomenuo, kad je ta hladnjača pronađena, on je samo napomenuo da bi to moglo da ima problema, ali da on nije upoznat sa tim, jednostavno razmišljajući odakle može da potiče ta tema.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Uvaženi sudija me podsetio. Gospodine Markoviću, rekao sam da ću da se vratim na vaše zapažanje o predstavnicima Tužilaštva i stvarima koje ste njima rekli i izjavi koju ste potpisali. I to me podsetilo na nešto oko čega biste nam možda mogli pomoći. Recite samo sa da ili ne: pored onoga šta ste rekli ko su izvori tih informacija, da li su vas istražitelji Tužilaštva pitali da li je ta izjava tačna ili nije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam objasnio istražiteljima u kom delu je tačno, u kom nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste da neke od tih informacija dolaze iz drugih izvora i moguće da su ipak istinite, koliko je vama poznato, a vi ste potpisali ovu izjavu. Da li ste ikada rekli da je bilo koji deo ove izjave zaista neistinit?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam ponovo dao izjavu u odnosu na ove sve okolnosti, haškim istražiteljima i bio sam vrlo precizan u svojoj izjavi i kad sam rekao šta je ono šta ja znam, a šta je ono šta sam čuo. I sad sam vam ponovio isto. Znači, znam za asanaciju, bio sam prisutan na tom sastanku, znam šta pod-

razumeva asanacija, a sve ovo drugo što je došlo do toga da se uvezuje ta asanacija sa ovim telima, sada pronađenim ili ranije pronađenim, za mene je potpuno nepoznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još par tema. Mi i dalje imamo stav da ste vi bili vrlo obaveštena osoba. Optuženi vam je postavljao pitanja o novcu i pitao vas je da li je taj keš koji je dolazio iz Savezne uprave carina i koji su vaši zaposleni dobijali u akt tašnama, da li taj novac i dalje pripadao državi. Vi ste rekli jeste. Molim vas, možete li da objasnite iz kog razloga bi se novac, tako u gotovini prenosio sa jednog mesta na drugo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Koji je vaš prigovor?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mene citira gospodin Najs i kaže kako sam ga pitao za keš. Ja nisam pomenuo reč "keš", nego sam govorio o sredstvima koja pripadaju državi i koja su...

SUDIJA MEJ: Da, to je bila suština. On ima pravo da dodatno ispituje u vezi sa tim. U redu, svedoku je sada jasno, nema sumnje. Molim vas, ponovite pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću da ga ponovim da bih pomogao svedoku i ja ću da ga preformulišem. Gospodine Markoviću, optuženi vas je pažljivo pitao u vezi sa sredstvima. Da li su ta sredstva dolazila kao gotovinska sredstva ili kao nalozi iz banaka?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ta sredstva su bila gotovinska.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postavljeno vam je pitanje da li su ta sredstva za koja nam vi kažete da su gotovinska, bila sredstva države koja su prenošena s jednog mesta na drugo. Možete li da pomognete sudijama i objasniti iz kog razloga su se ta sredstva, kao gotovinska sredstva, prenosila sa jednog mesta na drugo,

umesto da se prenose normalnim komercijalnim dokumentima, dakle normalnim putevima transakcije?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: To ne mogu da objasnim. Ja pretpostavljam da je to objasnio gospodin Kertes, jer je on razgovarao sa istražiteljima. Prema tome, verovatno je njegovo objašnjenje i validno, jer ja nisam rukovao tim sredstvima. Ja sam samo upoznat da će sredstvima kojima raspolaže Savezna uprava carina biti preko Ministarstva unutrašnjih poslova i određene banke plaćeno potraživanje Resora državne bezbednosti u odnosu na materijalno-tehnička sredstva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi vam je postavio još neka dodatna pitanja u vezi sa novcem i ženi po imenu "Borka Vučić" i njenom iskustvu u međunarodnom bankarskom sistemu u svetu. Finansijski izveštaj u ovom slučaju je bio javan i mislim da je imao priličan publicitet. Ako je to zaista slučaj da je mnogo miliona, u ovom slučaju 34 miliona dolara, prebačeno, kao gotovinska sredstva, iz Beograda na Kipar (Cyprus), vi ste čovek koji je bio dobro obavešten u to vreme, a to je bilo u periodu 1998., 1999. godine, možete li da nam pomognete i objasnite zašto je to urađeno?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja uopšte ne znam da su ta sredstva prebačena na Kipar, apsolutno o tome ne znam ništa. Nisam učestvovao ni u kakvim odlukama o prebacivanju bilo kakvih novčanih sredstava, niti sam učestvovao u tom poslu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno kada već govorimo o novcu, recite nam ko vam je dao uputstva da te poslove vršite kroz banku Borke Vučić?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa kad smo razgovarali, ministar i ja, preko koje banke, onda je on sugerisao da to bude "Beogradska banka" Borke Vučić, ali normalno i tu sugestiju je imao, prema njegovom kazivanju i predsednik Milošević. Razlozi su već ovde navedeni da se radi o proverenoj banci i o veoma stručnoj osobi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zločini za koje tvrdim da ih je počinio MUP, a optuženi je rekao i vi se složili sa tim da takvih zločina uopšte nije bilo, mada će o tome na kraju sudije morati da donesu odluku, ali ako u jednom trenutku ovaj Sud utvrdi da je MUP bio umešan u krivična dela bilo u Račku (Recak) ili Beloj Crkvi (Belacerke) ili Izbici (Izbice) ili Mejama (Meje), recite nam prvo da li ste vi ikada dobili bilo kakav izveštaj, sa bilo kog od navedenih mesta o ovoj vrsti zločina o kojima se govori na ovom Sudu?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nikada takav izveštaj nisam dobio. Uostalom, ti izveštaji koji su dolazili sa Kosova, vi ste jednom ovde i pokazali, pretpostavljam da možete doći i do drugih izveštaja. Prema tome, možete sami utvrditi da li je takvih izveštaja bilo ili nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što napustimo ovu temu, recite nam, dakle, u ovom trenutku govorimo tek o mogućnosti da su se ta krivična dela zaista odigrala i da vi za njih niste saznali, da li vi to nama onda kažete da je neko drugi, a ne vi, bio u stanju da rukovodi i zapoveda tim ljudima?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ljudima koji su obavljali posao na Kosovu, znači pripadnicima svih ovih jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, komandovao je štab na Kosovu. Znači, komanda je išla preko Javne bezbednosti, a ne preko Državne bezbednosti. Državna bezbednost je imala druge obaveze. Komanda nad jedinicama i operacijama isključivo je išla preko Javne bezbednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vi kažete da to onda objašnjava zašto vi niste dobili izveštaj o tim zločinima, ako su se oni dogodili?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ja jednostavno takve izveštaje nisam dobio. I da je došao u Javnu bezbednost takav izveštaj, ja pretpostavljam da bi došao i do mene.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I poslednja tema: izbeglice. Da li vam je bilo poznato na osnovu izveštaja u medijima i u međuna-

rodnoj štampi, da je došlo do napuštanja veoma velikog broja izbeglica sa Kosova?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to mi je bilo poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste prvi put čuli za to?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ta tema o napuštanju Kosova je bila stalno prisutna tema na sastancima i kolegijumima ministra unutrašnjih poslova. Znači, mi smo stalno nastojali da smanjimo taj broj ljudi i da zaustavimo, na neki način, da prekinemo... Međutim, na žalost to se sve više i više uvećavalo. Do onog trenutka kada sam ja reagovao, ne mogu tačno da se setim koji je taj datum, ali iz razgovora Slobodana Miloševića i mene shvatili ste da se to odigralo na taj način kao što sam i ja vama rekao, to je i on potvrdio, da sam intervenisao preko štaba i preko Šainovića da se izbeglice zaustave i da je od tog trenutka nešto učinjeno. Ne kažem da sam ja bio taj koji je to inicirao, nego sam se verovatno samo uklopio u vreme kada je to bilo moguće učiniti da se jedan broj ljudi i vrati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi smo ovde čuli svedočenje ljudi koji su otišli sa graničnih prelaza i koji su razgovarali sa izbeglicama. Da li ste vi to ikada učinili?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja to nisam nikada učinio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam zašto?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Zato što ja nisam bio zadužen za takvu vrstu posla. Na Kosovu je o tome odlučivao štab u kom je bio i predstavnik Državne bezbednosti i ako je trebalo da ide na neki razgovor, on bi dobio od štaba zaduženje i otišao bi na razgovor. Međutim, ja lično nisam išao na takve razgovore.

TUŽILAC NAJS: Molim vas da pogledate jedan dokumenat.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, morate da ostavite dovoljno vremena i da sudija Kvon (Kwon) postavi nekoliko pitanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se, svakako. Nisam znao da on namerava da postavi pitanja. Molim da na brzinu original stavimo na grafoskop. To je dokument na ćirilici od 27. marta 1999. godine. Dolazi od MUP-a Republike Srbije, Uprave pogranične policije za strance i upravne poslove na policijskoj stanici Vrbnica. Da, to sam već rekao. A sada molim da englesku verziju stavimo na grafoskop. I tu piše: " beleška sačinjena dana 27. marta 1999. godine u prostorijama EFP Vrbnica u vezi sa izlaskom lica iz Jugoslavije u Albaniju. Dana 27. marta 1999. godine u 12.30 na graničnom prelazu Vrbnica pojavila se grupa ljudi šiptarske nacionalne manjine koja je želela da pređe jugoslovensko-albansku granicu bez putne isprave, lične karte i bez ikakvih dokumenata. Lične karte su im zadržane u SUP Prizren (Prizren)", po njihovoj izjavi. U 12.40 SUP Prizren i MUP Republike Srbije su dobili saglasnost o dozvoljenom izlasku gorenavedenih lica u Albaniju. Ukupno je izašlo 94 putnika. Struktura lica je žena i dece i starije osobe. I na sledećoj stranici piše: "Obišli smo, uzeli generalije po njihovoj izjavi. Beleška sačinjena radi upoznavanja". Prema tome, izgleda da je ovaj dokument došao u vaš odsek i da u njemu stoji da su tim ljudima bila oduzeta lična dokumenta. Možete li da nam kažete nešto u vezi sa tim?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ovaj dokumenat nije došao do mene. Ovde piše i ja ne vidim... Ima... Piše "dostavljeno MUP-u Republike Srbije, štabu RDB Prizren." Znači, Centru Resora državne bezbednosti Prizren. Nisu svi izveštaji slati. On je verovatno uklopljen negde u taj dnevni izveštaj, a ne pojedinačno. Ja sam čuo da su na pojedinim prelazima uzimana lična dokumenta od tih izbeglica, ali ne mogu da se setim tačno na kojim i kada i u kom broju. Normalno, takvo ponašanje nije bilo naređeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da skratimo ispitivanje. Reci nam sada ovo i ovo je moje zadnje pitanje. Pitanja će da vam postavljati još i sudija Kvon. Možemo da pogledamo zakone ako bude bilo potrebno, ali recite nam da li je zakonom bilo omogućeno da ljudi uzimaju lična dokumenta od drugih ljudi?

SVEDOK MARKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS: Hvala. Časni Sude, to su bila sva moja pitanja.

SUDIJA KVON: A dokazni broj?

sekretar: Ovo će da bude dokazni predmet Tužilaštva broj 284.

TUŽILAC NAJS: Ja ću na kraju ove rasprave da iznesem zahtev u vezi sa izjavom ovog svedoka.

SUDIJA KVON: Gospodine Markoviću, na kom ste vi položaju bili u januaru 1999. godine. Jeste li bili na čelu RDB?

SVEDOK MARKOVIĆ: Ja sam postavljen na čelo RDB negde u novembru 1999. godine. Znači, u januaru 1999. godine sam bio pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, ali zadužen za kriminalitet.

SUDIJA KVON: Da li ste vi bili na položaju na kom ste mogli da dobijete neke informacije o incidentu u Račku?

SVEDOK MARKOVIĆ: Ne direktno zato što su takve informacije išle tada samo ministru unutrašnjih poslova i načelnicima resora. Znači, ja sam ga mogao dobiti kao informaciju na kolegijumu ministra.

SUDIJA KVON: Ali u svakom slučaju ste dobili neke indirektno informacije. Mi smo ovde čuli iskaze i dokaze koji govore da je tom prilikom ubijeno četrdesetak civila. Isto tako čuli smo tvrdnje da je sve to inscenirano. Šta vi možete o tome da kažete?

SVEDOK MARKOVIĆ: Ono šta je rečeno u Ministarstvu unutrašnjih poslova jeste da je to bila operacija u kojoj su se sukobile pripadnici VJ i Ministarstva unutrašnjih poslova sa teroristima. Ta informacija je figurirala u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Znači niko nije pominjao niti civile niti bilo šta slično.

SUDIJA KVON: Hvala. Prilikom unakrsnog ispitivanja, meni se čini da iz vaših izjava proizlazi da je na Kosovu pre rata i tokom rata možda bilo nekih pojedinačnih zločina koji su počinili neki individualni pripadnici vojske ili MUP-a, nad kosovskim Albancima. Nije bilo nikakve deportacije velikih razmera ili bezobzirnog ubijanja civila, da li je to tačno?

SVEDOK MARKOVIĆ: Da, znači ne nekoliko, nego ja sam tačno rekao da preko 200 pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova odgovara krivično zbog svog ponašanja na Kosovu i čak nešto više od toga pripadnika Vojske Jugoslavije. Prema tome, bilo je narušavanja, protivzakonitog ponašanja i izvršenih krivičnih dela za koje se saznalo, one su procesuirane. Što se tiče bilo kakvoga organizovanog zločina ili nešto slično tome, ja sa time nisam upoznat.

SUDIJA KVON: Dobro. Neki posmatrači, među kojima su i međunarodni posmatrači, izneli su tvrdnju da je reakcija srpskih snaga protiv OVK bila neproporcionalna. Na primer, da su civilne kuće nasumično gađane, a da ih tenkovi nisu precizno ciljali i da su civili protiv svoje volje isterani iz svojih kuća i to usred zime. Da li su vama bili poznati takvi navodi i šta u vezi sa time možete da kažete?

SVEDOK MARKOVIĆ: Ja sam čuo u izveštajima sa Kosova o tome da ima spaljenih kuća i da se pripadnici međunarodnih snaga žale na primenu prekomerne sile. Međutim, moram da vam kažem da je to tumačeno na taj način što mnoge kuće albanskih građana su prisilno iseljavane baš od njih samih, znači od OVK, da bi mogla da budu utvrđenja duž puteva i na onim mestima gde su oni strateški mislili da moraju imati važna uporišta. Ja pretpostavljam da su takve kuće uništavane i gađane, a da su nasumično gađali kuće, takav podatak nemam.

SUDIJA KVON: Znači, vi tvrdite da su neki međunarodni diplomati ili novinari ili međunarodna zajednica, da tako kažemo, vašu zemlju upozoravali da prestane sa počinjavanjem zločina,

ali da su ta upozorenja bila zasnovana na pogrešnim informacijama? Da li je to vaša tvrdnja?

SVEDOK MARKOVIĆ: Ja govorim samo o mom saznanju da je govoreno o prekomernoj upotrebi sile, a ništa slično... Znači, nisam bio upoznat sa nekim drugim detaljima. Nisam nikada učestvovao ni u jednom razgovoru sa niti jednim predstavnikom bilo koje strane službe na Kosovu.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, jedna ispravka. Mislim da je datum u 1999. godini naveden kao datum kada je ovaj svedok preuzeo svoj položaj. Pogrešno. To je bilo 1998. godine. Inače nemam više ništa da kažem osim da bi možda bilo dobro da se pred ovo Pretresno veće pojave svedoci koji su bili prisutni uzimanju izjave koja je postala sporna, pa ćemo to da uradimo između današnjeg dana i septembra.

SUDIJA MEJ: Gospodine Markoviću, vaše svedočenje je završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite na Međunarodni sud. Sednica se sada završava i nastaviće se krajem avgusta.